

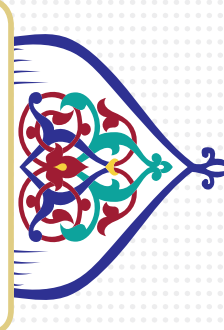
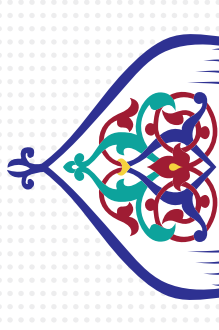

**کارگزاران مسجد
برای فعالیت‌های قرآنی
توجیه‌شوند**

یک قاری و داور بین‌المللی قرآن بر لزوم تبدیل مساجد به پایگاه قرآنی تأکید کرد و گفت: ضرورت دارد، در هیأت امنای مساجد از اساتید و قاریان قرآن کریم استفاده شود تا از این طریق موانع برگزاری جلسات قرآنی در مساجد رفع شود...

نملی قرآن

**پروژه اخلاق
جهانی؛ ابزاری برای
تسلط بر دیگران**

عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، گفت: پروژه اخلاق جهانی قصد دارد ابزاری در دست قدرت‌های مسلط جهانی بر فشار با سایرین باشد و نظم نوین اخلاقی را بر مردم جهان دیکته کند؛ این هشدار بزرگی است که...

شنبه ۷ بهمن‌ماه ۱۴۰۲ • شماره ۲۱۳ • صفحه ۸ • ۱۵۰۰۰ تومان

مسئول‌میز نظر به اجتماعی فرهنگستان علوم اسلامی قم؛

جانمایی محلی، در رونق مسجد اثر دارد

صفحه ۴

حجت‌الاسلام محمد حسین ملک‌زاده:

جایگاه آیات قرآن در نظرات اجتهادی مقام معظم رهبری بی‌نظیر است

استاد درس خارج فقه و اصول حوزه علمیه با تأکید بر اینکه مقام معظم رهبری حقیقتاً فقیهی قرآنی هستند، گفت: ایشان هر نوع مبارزه و مقاومت علیه دشمنان برای اعتلای اسلام را مصادق جهاد می‌دانند، لذا جهاد فقط مقاومت مسلحانه نیست بلکه شعر گفتن، پول دادن، سخنرانی و تبیین در مسیر دفاع از حق و خدا از مصادیق جهاد است. حجت‌الاسلام والمسلمین محمد حسین ملک‌زاده؛ استاد درس خارج فقه و اصول حوزه علمیه، ۲ بهمن ماه در نشست علمی «فقیه قرآنی؛ بررسی تأثیر مبانی قرآنی مقام معظم رهبری در استنباط احکام ...»

صفحه ۵

تیتراهای مهم

حضور ۱۵ هزار خانواده در مسابقات قرآن بسیج

فقه شیعه بزرگ‌ترین نظام الهیاتی در جهان است

عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی تأکید کرد: الهیات برآمده از فقه شیعه بزرگ‌ترین نظام الهیاتی معطوف به عمل است که در جهان بروز و ظهور یافته است. عبدالمجید مبلنی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، اول بهمن ماه در نشست علمی «جایگاه روش‌شناسی مدرسی در فقه شیعه و بررسی نسبت آن با میثت روش تدوین...»

هدف از تقریب مذاهب یکی کردن مذاهب نیست

حوزه و دانشگاه از پیش‌قراولان مسئولیت اجتماعی هستند

ن والقلم

لذت‌بخش‌ترین نماز

حامد فتوت‌احمدی
پژوهشگر علوم قرآن و حدیث

شاید برای کسی که تازه نماز خواندن را شروع کرده، اجرای درست و به موقع نماز سخت باشد اما کم‌کم نماز، خودش را در نظام فکری و روانی او جا می‌اندازد. انسان‌های موفق برای خودشان قوانین تغییرناپذیری دارند. شاید شما هم دیده‌اید پیرمردانی را که ۳۰-۴۰ سال است هر روز در ساعت‌های اولیه صبح، برای ورزش صبحگاهی برمی‌خیزند و حتی یک روز هم این کار را فراموش نمی‌کنند یا کسانی که در روز به مقدار مشخصی مطالعه می‌کنند یا افرادی که در ساعت مشخصی، کار خاصی را بدون استثنا انجام می‌دهند. اگر صد در صد به چیزی متعهد شوید، دیگر استثنائی وجود نخواهد داشت. معامله تمام شده است و دیگر جای بحثی نیست. والسلام، ختم کلام! به عنوان مثال، کسانی که نذر دارند هفته‌ای یک بار مجلس ذکر بگیرند و سال هاست که بدون استثنا آن را در زمان و مکانی مشخص انجام می‌دهند، اگر حتی یک بار این فکر به سرشان بزند که یک هفته تعطیل کنند، عذاب وجدان شدیدی وجودشان را فرا می‌گیرد و اعصابشان را به هم می‌ریزد...

ادامه در همین صفحه

لذت‌بخش‌ترین نماز

جماعت دارد و بعد از آن تأکید می‌کند که نماز عملی است که باید بدون استثنا در زمان خودش اجرا شود. (إِنَّ الصَّلَاةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَوْقُوتًا، آیه ۱۰۳ سوره نساء) تعهد صدر صدی در بسیاری از زمینه‌های زندگی، نقش بسیار مهمی ایفا می‌کند. به طوری که اگر این تعهد به جای صد در صد فقط یک‌صد در صد کاهش پیدا کند و به ۹۹/۹۹٪ برسد، عواقب وحشتناکی خواهد داشت. به مثال‌های زیر توجه کنید. اگر احتمال خطا در کارهایی که اشاره شده است، فقط یک صدم در صد باشد، اتفاق‌های وحشتناکی می‌افتد. مثلاً شاهد فرود خطرناک هواپیما در فرودگاه در هر دو ماه، کم شدن ۳۰۰ نام در هر ساعت، تجویز ۷۰۰ نسخه اشتباه در روز، ۱۰۰ عمل جراحی اشتباه در ماه، ناقص شدن ۶۰۰ زونزاد در هنگام تولد به دلیل اشتباه پزشکی در هر ماه، برداشتن دو هزار تراکنش اشتباه در هر ساعت در سیستم بانکی، نوشیدن یک لیوان آب آلوده در هر ماه و داشتن ضربان قلب غیرطبیعی ۳۲ هزار بار در سال خواهیم بود. می‌بینید تعهد صدر صدی چقدر مهم است؟ تصورش را بکنید اگر در تمام مراحل زندگی صد در صد متعهد باشید، زندگی چقدر زیباتر می‌شود. نماز، متعهد بودن را به انسان می‌آموزد. نماز گزار باید خود را طوری تربیت کند که وقتی صدای اذان را می‌شنود، بدون کشمکش درونی و به طور اتوماتیک، به سوی نمازخانه یا مسجد یا محلی که برای نماز در خانه مشخص کرده، برود و نماز را اقامه کند. این رفتاری است که انسان را منظم و مسئولیت‌پذیر بسازد. او یاد می‌گیرد که هر چیزی زمانی دارد و اگر از آن زمان گذشت، دیگر تأثیر سابق را ندارد. قدر هر دقیقه را کسی می‌داند که از هواپیما جا مانده است. معمولاً آنتی‌بیوتیک‌ها برای اینکه بتوانند کارشان را درست انجام دهند، باید به مقدار مشخصی در خون وجود داشته باشند. اگر یک نوبت قرص فراموش شود، اندازه آنها در خون از این مقدار مشخص کمتر می‌شود و در نتیجه، باکتری‌های بیماری‌زا شروع به رشد می‌کنند. ممکن است آن قدر زیاد شوند که آنتی‌بیوتیک بعدی نتواند به خوبی با آنها مقابله کند. پس زمان بیماری وقت، نماز را می‌خواندم، هم آسوده‌تر بودم و هم کار این قدر گره نمی‌خورد. اتفاقاً لذت‌بخش‌ترین نمازهایی که خوانده‌ام، آنهايي بوده است که در شرایط سخت و پراضطراب و در نبود امکانات خوانده‌ام.

ادامه از همین صفحه

در هر شرایطی باید روزه برقرار شود، حتی اگر آسمان به زمین بیاید. در مقابل تعهد صدر صدی آنها، دیگران نیز متقاعد شده و مجبور به کمک کردن و یا شرکت کردن در مراسم می‌شوند. در نتیجه مجالس این اشخاص معمولاً پایدار می‌ماند اما مجالسی که یک هفته به این دلیل و یک هفته به آن دلیل تعطیل می‌شود، خیلی دوام نخواهد داشت. در هر کاری همین طور است. انسانی که تعهد خود را در هر شرایطی انجام می‌دهد، به هیچ احتمال و استثنائی فکر نمی‌کند. مهم نیست چه حوادثی پیش بیاید، از نظر او این کار انجام شده است. خدا در قرآن، اتفاقاتی را مانند نشانه‌های قیامت که بدون شک در آینده به وقوع می‌پیوندد، با افعال ماضی بیان می‌کند. یعنی بی‌شک و بدون تردید آنها اتفاق می‌افتند. گویا وقوع آنها آن قدر قطعی است که انگار در گذشته اتفاق افتاده‌اند. وقتی هیچ احتمال دیگری به جز اینکه آن کار به طور منظم انجام شود به ذهن راه ندهیم، زندگی راحت‌تر و ساده‌تر می‌شود. دیگر لازم نیست هر روز با خودمان گالوبز شویم و بخوایم که خود را دوباره متقاعد کنیم. تصمیم از قبل گرفته شده و اکنون باید انجام شود. همین! این باعث صرفه‌جویی در انرژی و تمرکز روی اهداف می‌شود. زیرا اگر تمام انرژی خود را صرف کشمکش‌های درونی خودمان بکنیم، دیگر انرژی کافی برای به دست آوردن دستاوردهای بیرونی نخواهیم داشت. بسیاری از افراد، متعهد به مسواک زدن قبل از خواب هستند. آنها اگر یک شب بدون مسواک به رختخواب بروند، خوابشان نمی‌برد. باید هر طور شده بلند شوند و مسواک بزنند؛ حتی اگر شرایط سخت باشد یا خیلی خسته باشند. طبیعی است که آنها با این کار، در داشتن دندان‌های سفید و سالم از دیگران موفق‌تر هستند. نماز خواندن نیز برای انسانی که می‌خواهد به موفقیت برسد، باید یک قانون بی‌استثنا باشد. باید در سخت‌ترین شرایط، حتی وقتی روی تخت بیمارستان و در حال مرگ باشد، نمازش را درست و حتی الامکان در اول وقت بخواند. خدا نماز را برای ما یک قانون زمان مند و بدون استثنا می‌داند. قرآن بسیاری از جزئیات نماز را نمی‌گوید، اما زمان بندی آن را به طور کامل بیان می‌کند و تأکید دارد نماز باید مرتب و به موقع برگزار شود. حتی برای زمان جنگ، قوانینی برای اقامه نماز، اما هم به صورت

گل بهشتی

آشنایی با چند کتاب درباره شیوه‌های تربیت فرزند

شادترین کودک محله (روانشناسی تربیت کودکان نوپا)

پدیدآور: هاروی کرپ
مترجم: طاهره پیراچی
ناشر: کتاب پنجره
تعداد صفحات: ۴۰۴

نویسنده در این کتاب، با ارائه راه‌حلهایی ساده و کاربردی، والدین را راهنمایی می‌کند تا ارتباط بهتری با کودک خردسال خود برقرار کنند. این کتاب با تحلیل رفتار نوپایان و تشریح احساسات و زاویه دید آن‌ها نسبت به محیط اطراف و افراد مختلف، باعث می‌شود تا والدین درک بهتری از فرزند خود داشته باشند.

فرزندان ما جواهرند ولی ما آهنگریم

پدیدآور: مسلم نسابچی
مترجمان: سیدعلی مرتضوی - اسماء نشاطی اعظم
ناشر: نسل نواندیش
تعداد صفحات: ۱۵۸

نویسنده در این کتاب روش‌های تربیتی ناکارآمد و غلط را با بیانی ساده به نقد کشیده و به جای آن شیوه‌ها، راه‌های دیگری برای تربیت فرزندان ارائه می‌دهد. مثال‌های نویسنده ملموس و کاربردی است. سعی او این است که به والدین کمک کند تا بتوانند رفتارهایشان را از چشم فرزند خود تماشا و ارزیابی کنند.

نامه‌های بلوغ

پدیدآور: علی صفایی حائری
ناشر: لیلۃ القدر
تعداد صفحات: ۲۵۷

این کتاب، مشتمل بر پنج نامه است که نویسنده، به هنگام بلوغ فرزندانش خطاب به ایشان نگاشته. البته خطاب نامه‌ها عام است. نویسنده در این نامه‌ها با تأکید بر این نکته که هنگام بلوغ، تحولات روحی عمیقی در انسان رخ می‌دهد، سعی در تبیین بحران‌های پیش روی جوانان دارد.

نمی‌دانیم چرا؟ (راه‌کامیابی و راز ناکامی در هدایت فرزندان)

پدیدآور: یوسف غلامی
ناشر: دفتر نشر معارف
تعداد صفحات: ۱۷۶

این اثر می‌کوشد تا عوامل موفقیت یا ناکامی در مسئله تربیت فرزند را واکاوی کند. وظایف والدین پیش از تولد فرزند، روش‌های نادرست تربیت کودک، شناخت ویژگی‌های دوران کودکی، چگونگی شکل‌گیری شخصیت کودک و عوامل هدایت یا گمراهی فرزندان، از مهم‌ترین محورهای کتاب به‌شمار می‌رود.

دفتر نشر معارف

علاقتمندان می‌توانند برای تهیه و مطالعه این کتاب‌ها، به سامانه www.samanpl.ir مراجعه کرده و کتاب مورد نظر را در نزدیک‌ترین کتابخانه محل زندگی خود پیدا کنند.

خبر قرآنی

بزرگترین رویداد کتابت قرآن کریم جهان اسلام برگزار می شود

بزرگترین رویداد کتابت قرآن کریم جهان اسلام با عنوان دانش آموز کتاب قرآن کریم در دوم بهمن با حضور ۶۰۲۴ دانش آموز دختر و پسر در مقاطع مختلف تحصیلی برگزار خواهد شد. به گزارش «ندای قرآن» به نقل از ایسنا، حجت الاسلام روح الله مختاری - امام جمعه شهرستان ساوجبلاغ - اظهار کرد: تأکیدات فراوان مقام معظم رهبری بر موضوع انس با قرآن کریم، با هدف رسیدن به جامعه قرآنی و حاکمیت قرآن کریم بر جامعه و در نتیجه تشکیل جامعه ایده آل است. از دیدگاه ایشان، قدم اول برای عمل کامل به قرآن کریم، آشنایی با متن قرآن کریم است و برای رسیدن به این مرحله، ایشان معتقدند باید فضای کشور را قرآنی کرد و سن جوانی و نوجوانی را بهترین زمان برای انس گیری با قرآن کریم می دانند چراکه معتقدند برای شروع انس با قرآن کریم باید صفای باطن و نفس پاکیزه داشت. وی ادامه داد: رهبر فرزانه انقلاب تأکید دارند که آینده این ملت، انقلاب و جهان به قرآن وابسته است و امروز شعار دنیای اسلام باید بازگشت به قرآن و عمل به آن باشد. مختاری ایده شکل گیری رویداد دانش آموز کتاب قرآن کریم که بزرگترین رویداد کتابت قرآن کریم در جهان اسلام است را حاصل برنامه ریزی در اتاق فکر مشترک ستاد کتابت نور در سایه شمس الشموس و دفتر امام جمعه شهرستان ساوجبلاغ عنوان کرد و افزود: بیش از ۱۵ هزار نفر در ۳۰۰ مدرسه این شهرستان در مرحله اول این رویداد عظیم قرآنی با همکاری اداره آموزش و پرورش شهرستان شرکت کردند که از میان آنها، ۶۰۲۴ دانش آموز که دارای خط تحریری زیبا و خوانا هستند، توسط بیش از ۵۰ نفر از اساتید خوشنویسی انجمن خوشنویسان شهرستان انتخاب گردیدند و در روز میلاد امام جواد علیه السلام در روز ۲ بهمن، در مصلی امام خمینی (ره) و مدارس شهرستان ساوجبلاغ با حضور مسئولین کشوری و استانی، در یک روز اقدام به کتابت قرآن کریم خواهند کرد که این مهم در نوع خود بی سابقه است. امام جمعه شهرستان ساوجبلاغ با بیان اینکه ۳۰۱۲ نفر از این کتابتان، دختر دانش آموز و ۳۰۱۲ نفر، دانش آموز پسر هستند، بیان کرد: هر صفحه از این مصحف شریف به نیابت از یکی از شهدای دانش آموز انقلاب اسلامی کتابت می گردد و این قرآن منحصر به فرد پس از تصحیح و صحافی و تجلید به رهبر فرزانه انقلاب اهدا خواهد گردید. اسماعیل رهدار رئیس ستاد مردمی کتابت نور در سایه شمس الشموس نیز درباره رویداد دانش آموز کتابت قرآن کریم گفت:

رهبر معظم انقلاب، فردای کشور را متعلق به نسل جوان و نوجوان، و آنان را صاحبان و سازندگان آینده کشور می دانند و با توجه به فرمایش ایشان مبنی بر اینکه عامه مردم باید با قرآن انس بگیرند، برنامه ریزی برای کودکان و نوجوانان جهت آشنایی بهتر و بیشتر با قرآن، سرلوحه فعالیت های قرآنی ستاد کتابت نور قرار گرفت. رهدار، این رویداد را بستری مفید برای توجه بیشتر نوجوانان کشور به قرآن و مفاهیم آن دانست و ادامه داد: شهرستان ساوجبلاغ استان البرز به عنوان پایلوت اول کتابت قرآن دانش آموزی در نظر گرفته شده است و بعد از آن انتظار گسترش این رویداد را در استان های مختلف کشور داریم. رئیس ستاد کتابت نور افزود: در این رویداد، هر دانش آموز، ۳ خط از قرآن کریم را که در صفحات مشخص تنظیم و آماده سازی شده است، با یک شیوه نامه مشخص در یک صفحه کتابت خواهند کرد و بعد از این بر نامه، روزانه یک صفحه از قرآن کریم را جهت سلامتی و تعجیل در فرج امام زمان (عج) تلاوت خواهند نمود تا ۶۰۲۴ ختم قرآن کریم نیز در این برنامه با هدف انس بیشتر دانش آموزان با قرآن صورت پذیرد. بزرگترین رویداد کتابت قرآن کریم جهان اسلام با عنوان دانش آموز کتاب قرآن کریم در دوم بهمن ۱۴۰۲، ساعت ۹ صبح در مصلی امام خمینی (ره) و مدارس شهرستان ساوجبلاغ با حضور ۶۰۲۴ دانش آموز دختر و پسر در مقاطع مختلف تحصیلی برگزار خواهد شد.

مشارکت بیش از ۲۸ هزار نفر در طرح قرآنی «بشری»

بدون شک انس جامعه با قرآن بر کات زیادی خواهد داشت، وی در پایان با بیان اینکه راه حفظ قرآن کریم از روان خوانی و درست خوانی می گذرد یادآور شد: اجرای طرح بشری می تواند در توسعه فرهنگ قرآنی در جامعه مؤثر باشد.

از الزامات جامعه اسلامی تراز و مترقی آشنایی مردم با مفاهیم قرآنی و همچنین روخوانی قرآن کریم است و باید به دنبال ترویج این مفاهیم باشیم. وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی بیان کرد: جامعه قرآنی جامعه ای است که مشهون از خیرات و برکات است و

محمد مهدی اسماعیلی در بازدید از دوره تربیت مربی روخوانی و روان خوانی قرآن کریم با اشاره به اجرای طرح بشری در کشور اظهار کرد: بیش از ۱۲ هزار نفر به صورت مستقیم و ۲۸ هزار نفر به صورت غیر مستقیم در این طرح مشارکت دارند. وی افزود: یکی

حجت الاسلام احسان رضایی بیان کرد:

حضور ۱۵ هزار خانواده در مسابقات قرآن بسیج

یکی از برنامه های تبلیغ و ترویج قرآن مسئله مسابقات قرآن است. بسیج برای تربیت و تعالی و رشد مخاطبان خود برنامه های وسیعی در نظر گرفته که یک محور برنامه های قرآنی است و در برنامه های قرآنی هم سه شاخه تخصصی، عمومی و تبلیغ و ترویج را داریم

فرمایشات مقام معظم رهبری داریم، توسعه خوبی پیدا کرده است. وی در ادامه به بیانات مقام معظم رهبری در مورد پایگاه قرآنی شدن مساجد اشاره و اظهار کرد: بعد از طرح این مطالبه مهم حضرت آقا و از دوره بیست و نهم مسابقات که دوره گذشته بود، سازمان بسیج رویکرد خود را این موضوع قرار داد که مسابقات قرآنی بسیج از رقابت بین مساجد آغاز شود.

■ **برگزاری مسابقات قرآن بسیج در ۵۰۰ شهرستان**
معاون تعلیم و تربیت سازمان بسیج مستضعفین اظهار کرد: در دور بیست و نهم کار را از مرحله بین مساجد شروع کردیم و در چهار هزار نقطه در سراسر کشور رقابت بین مساجد را برگزار کردیم، پس از آن برگزیدگان به مرحله شهرستانی آمدند تا در این مرحله به رقابت با یکدیگر بپردازند، در طول این مرحله بالغ بر ۵۰۰ ناحیه یا شهرستان

معاون تعلیم و تربیت سازمان بسیج مستضعفین در نشست خبری سی امین دوره مسابقات سراسری قرآن و عترت بسیج از حضور ۱۵ هزار خانواده، ۱۰ هزار گروه و مجموعاً ۷۳۱ هزار شرکت کننده در این رویداد قرآنی خبر داد و گفت: مرحله نهایی این مسابقات ششم تا یازدهم بهمن ماه در شهر قم برگزار می شود. به گزارش «ندای قرآن» به نقل از ایکننا، نشست خبری سی امین دوره مسابقات سراسری قرآن و عترت بسیج با حضور حجت الاسلام والمسلمین احسان رضایی، معاون تعلیم و تربیت سازمان بسیج مستضعفین و رئیس دارالقرآن بسیج برگزار شد. در ابتدای این نشست حجت الاسلام والمسلمین احسان رضایی، معاون تعلیم و تربیت سازمان بسیج مستضعفین در سخنانی با اشاره به فعالیت های قرآنی سازمان بسیج مستضعفین، گفت: رویدادهای مختلفی در طول سال در بسیج دنبال می شود، یکی از مهم ترین و در اولویت ترین برنامه هایی که معاونت تعلیم و تربیت دنبال می کند، فعالیت های قرآن و عترت است.

■ فعالیت های قرآنی بسیج در ۳ محور

وی افزود: خود مسئله قرآن نیز یک مسئله چند بعدی است، امروز در شاهد افتتاح ۱۱۴ دارالقرآن بودیم، مراکزی که کار تخصصی قرآن انجام می دهند و استعداد های قرآنی برای شکوفا شدن به این مراکز مراجعه می کنند. این دارالقرآن به عنوان یک مرکز تخصصی، پرورش این استعدادها را انجام می دهد. در کنار این مراکز تخصصی، در مساجد نیز اجرای فعالیت های عمومی قرآن را در برنامه داریم. معاون تعلیم و تربیت سازمان بسیج مستضعفین اظهار کرد: در کنار حوزه تخصصی و حوزه عمومی یک محور سوم دیگر نیز داریم که محور تبلیغ و ترویج قرآن کریم است. یکی از برنامه های تبلیغ و ترویج قرآن مسئله مسابقات قرآن است. بسیج برای تربیت و تعالی و رشد مخاطبان خود برنامه های وسیعی در نظر گرفته که یک محور برنامه های قرآنی است و در برنامه های قرآنی هم سه شاخه تخصصی، عمومی و تبلیغ و ترویج را داریم. رضایی بیان کرد: سی امین دوره مسابقات سراسری قرآن و عترت بسیج از ابتدای سال شروع شده و بهمن ماه به پایان می رسد. حدود سه سال است که این مسابقات در دور جدید فعالیت خود را شروع کرده و با همت مجموعه های مختلف و با بهره مندی از

با حضور سردار سلامی:

۱۱۴ دارالقرآن کریم سازمان بسیج مستضعفین افتتاح شد

هیچ وقت تکرار محسوب نمی شود بلکه هر آیه تازگی خاص خود را دارد. فرمانده کل سپاه پاسداران بیان کرد: تمام کسانی که با قرآن انس دارند هیچ وقت ملامت ندارند و هر گاه انسان دچار افسردگی و خستگی می شود تنها راه روحيه بخش و نجات از این شرایط رجوع به قرآن است. سلامی در پایان سخن گفت: امروز دنیا پر از مفاسد است و شیطان کشش زیادی پیدا کرده است و تنها چیزی که انسان را از این مفاسد محافظت می کند قرآن است. تلاش سازمان بسیج مستضعفین برای افزایش دارالقرآن کریم به ۵۰۰ مرکز در بخش دیگری از این نشست

است، وقتی چنین گنجینه گران بهایی داریم که همه جهت گیری ها زندگی بر اساس آن پیش می رود باید از قرآن بهره ببریم زیرا تمام حقایق این دنیا در قرآن است. وی افزود: قرآن از ایسنا، سردار سلامی - فرمانده کل سپاه - در نشست آئین افتتاح ۱۱۴ دارالقرآن بسیج - که در مجموعه سازمان بسیج مستضعفین برگزار شد با اشاره به اینکه افتتاح ۱۱۴ دارالقرآن کریم بسیج بسیار جای خوشحالی دارد، اظهار کرد: اتفاق امروز یک گام بلند در عرصه قرآن به همت بسیج مستضعفین خواهد بود. وی ادامه داد: اگر بخواهیم یک جامعه آرام و سرشار از عزت، ایثار، روح خدمت و ... داشته باشیم باید قرآنی شویم. قرآن برای هدایت بشر نازل شده است و این معانی الهی منطق حق است، بنابراین بسیجی ها اگر بخواهند دین خدا را ترویج دهند و جامعه را سرشار از منطق حق کنند باید با قرآن انس و الفت جاودانه داشته باشند. فرمانده کل سپاه یادآور شد: هر خانه ای که در آن قرآن تلاوت شود در آنجا پادشاهی می کند و نه یک ارتقا هندسی بلکه یک ارتقا معنوی پیدا می کنند. سردار سلامی تأکید کرد: شفافیت همه جوامع در قرآن

کشور فعال هستند، افزود: فعالیت های قرآنی بسیج بسیار گسترده است و امسال بیش از ۷۰۰ هزار نفر در مسابقات قرآن کریم بسیج شرکت کردند. رئیس سازمان بسیج مستضعفان فعالیت دارالقرآن ها دارای برنامه ریزی دقیق دانست و ابراز کرد: این دارالقرآن ها مجوز رسمی و شناسه دارند و گواهی رسمی به مربیان اعطا می کنند، همچنین دارالقرآن های بسیج سامانه های اختصاصی دارند که آموزش آن از طریق سامانه انجام می شود. وی ادامه داد: با فعالیت این دارالقرآن ها برای ۵۸۴۰ نفر ظرفیت آموزشی ایجاد شده که در رشته های حفظ، تجوید و روخوانی قرآن کریم فعالیت می کنند. رئیس سازمان بسیج مستضعفان درباره افق دارالقرآن ها خاطر نشان کرد: امروز ۱۱۴ دارالقرآن در شهرستانها فعال هستند و ان شالله ۱۲۲ دارالقرآن دیگر در دست افتتاح است و قصد داریم تا ۵۰۰ دارالقرآن در سراسر کشور راه اندازی کنیم. وی در پایان گفت: فعالیت مهدی های قرآنی را هم در بسیج داریم و با فعالیت آنها و همچنین دارالقرآن ها در مراکز استان ها و شهرستان ها جامعه را به سمت قرآن کریم هدایت کنیم.

خبر قرآنی

استخدام کارشناس

امور قرآنی در وزارت ارشاد

معاون توسعه مدیریت و منابع وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از انتشار فراخوان جذب نیرو در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی خبر داد و گفت: این استخدام در رشته‌های مختلف و از جمله رشته کارشناس امور قرآن و عترت است. به گزارش «ندای قرآن» به نقل از روابط عمومی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سید محمود اسلامی، معاون توسعه مدیریت و منابع وزارت ارشاد گفت: به منظور جذب نیروی انسانی جوان و نخبه و توسعه نیروی انسانی، فراخوان جذب نیرو از طریق بنیاد نخبگان منتشر شده است. وی با بیان اینکه بر اساس این فراخوان ۴۰۰ نیرو در رشته‌های مختلف جذب خواهند شد، گفت: عناوین شغلی مورد نیاز بر اساس این فراخوان شامل کارشناس فرهنگی و هنری، کارشناس تحلیل و تولید نرم‌افزار، کارشناس شبکه، کارشناس برنامه‌ریزی، کارشناس امور مالی، کارشناس امور اداری، کارشناس حقوقی، کارشناس راهبردی امور فرهنگی، کارشناس امور چاپ و انتشارات، کارشناس امور رسانه و تبلیغ، کارشناس امور قرآن و عترت و کارشناس راهبردی امور هنری است. اسلامی با تأکید بر اینکه علاقه‌مندان برای اطلاع از شرایط عمومی و اختصاصی این فراخوان می‌توانند به دفتر چه راهنمای فراخوان مراجعه کنند، تصریح کرد: آخرین مهلت ثبت نام در سامانه، ۱۵ بهمن ماه تعیین شده است. معاون توسعه مدیریت و منابع وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی افزود: در راستای ارتقای سطح فرهنگی و هنری در کشور و همچنین تحقق عدالت فرهنگی، ۸۵ درصد از نیروها جدید به استان‌ها اختصاص داده شده است.

برگزاری سی امین دوره مسابقات

قرآن بسیج در مسجد جمکران

معاون تعلیم و تربیت سازمان بسیج مستضعفین از برگزاری سی امین دوره مسابقات قرآن بسیج از تاریخ ۱۱ تا ۱۶ بهمن در مسجد مقدس جمکران خبر داد. به گزارش ایسنا، حجت الاسلام رضایی - معاون تعلیم و تربیت سازمان بسیج مستضعفین - در نشست خبری رویدادهای قرآن و عترت بسیج که در مجموعه سازمان بسیج مستضعفین برگزار شد با اشاره به اینکه عنوان تعلیم و تربیت در بسیج موضوعات مختلفی را تحت پوشش هزاران می‌دهد، اظهار کرد: امسال در تابستان هزاران پایگاه برای نوجوانان داشتیم، در حال حاضر نیز برنامه اعتکاف نوجوانان را در دست داریم و تلاش ما این است که امسال حضور پررنگ از نوجوانان در اعتکاف داشته باشیم. وی ادامه داد: موضوع قرآن هم چند بعدی است، امروز آیین افتتاح ۱۱۴ دارالقرآن را داشتیم که کار تخصصی می‌کنند، برای عموم مردم در دل مساجد واحدهای قرآنی داریم و کرسی‌های آموزش و تلاوت در مساجد برگزار می‌شود. معاون تعلیم و تربیت سازمان بسیج مستضعفین بیان کرد: محور تبلیغ و ترویج است که یکی از موضوعات آن مسابقات قرآن است. سی امین دوره مسابقات قرآن بسیج کار خود را آغاز کرده و در حال رسیدن به مراحل پایانی است. حجت الاسلام رضایی خاطرنشان کرد: از دور گذشته وقتی رهبر معظم انقلاب فرمودند «مساجد به دیدار هم بروند و در موضوع قرآن با هم رقابت کنند» سازمان بسیج مسابقات را از مساجد آغاز کرد و دوره است که کار از مساجد آغاز می‌شود. وی افزود: بالغ بر ۵۰۰ شهروستان مسابقات شهرستانی بین برگزیدگان؛ بین مسجدی برگزار کرده است و بعد از آن مسابقات استانی و اکنون هم مرحله ملی در حال برگزاری است. بالغ بر ۲۳۱ هزار نفر در سامانه ثبت نام کردند. معاون تعلیم و تربیت سازمان بسیج مستضعفین ابراز کرد: یکی از دلایل استقبال بالا از رقابت‌ها گسترش رویکرد مسابقات از فردی به گروهی و خانوادگی است که سال قبل استقبال بالایی در این زمینه داشتیم. حجت الاسلام رضایی افزود: امسال ۱۰ هزار گروه و ۱۵ هزار خانواده در مسابقات شرکت کردند.

نسخه جدید مجموعه آشنایی و انس کودکان با قرآن منتشر شد

از انتشارات تلاوت و وابسته به سازمان دارالقرآن الکریم به نشانی تهران، خیابان حافظ، پایین تر از خیابان طالقانی، خیابان رشت، شماره ۳۹ یا طی تماس با شماره تلفن‌های ۰۹۵-۲۱۶۶۹۵۶ و ۰۲۱۷۷۶۳۵۵۰۰ دریافت کنید.

سه جلدی آشنایی و انس کودکان با قرآن شامل «قرآن دوست بچه‌ها»، «قرآن شهر خوبی‌ها» و «قرآن یار مهربان» با ویرایش جدید و ویژه مهدی‌های کودک و پیش‌دستانی از سوی انتشارات تلاوت منتشر شد. این مجموعه از کتاب‌ها را می‌توانید

نسخه جدید مجموعه سه جلدی آشنایی و انس کودکان با قرآن شامل «قرآن دوست بچه‌ها»، «قرآن شهر خوبی‌ها» و «قرآن یار مهربان» از سوی سازمان دارالقرآن الکریم منتشر شد. به گزارش «ندای قرآن»، نسخه جدید مجموعه

امیرالمؤمنین (ع) به روایت اهل قرآن / محمد تقی میرزاجانی بیان کرد:

آموزش و عمل به قرآن؛ اساسی‌ترین درس علی (ع) به جامعه

اعتقاد دارم کارکرد جلسات و محافل قرآن ما باید اینگونه باشد؛ یعنی هر کس که از جلسه قرآن خارج می‌شود باید با زمان ورودش به جلسه تفاوت پیدا کند و نوری از قرآن در وجودش نمایان شود. اگر این طور شد معلوم می‌شود که راه را درست طی کرده‌ایم

به معارف اسلامی مایل شده‌اند. بلکه نگرانی اینجاست که پیروان دین خاتم که اولی به بهره‌مندی از محتوای آخرین کتاب آسمانی هستند از آن غافل شوند. ذکر این قول، طنز خالی از وجه نیست که گفت: یک وقت نشود ارزش‌های دینی را آن قدر به دنیا صادر کنیم که دیگر چیزی برای خودمان باقی نماند! بر همین اساس ذیل این پیام کلیدی و بسیار حیاتی حضرت، باید تکالیف فرد، اجتماع و حکومت، با دقت جانمایی شود تا به آسیبی که در این حدیث مورد هشدار واقع شده مبتلا نشویم.

تأکید می‌کنند که با قرآن مانوس شوید و همگان را به شدت از کوتاهی در عمل به آن برحذر می‌دارند تا مبادا غیر مسلمان‌ها در عمل به قرآن از مسلمان‌ها پیشی بگیرند! متأسفانه در روزگار ما بعضاً مشاهده می‌شود که آموزه‌های قرآن در زندگی مسلمانان کمرنگ شده، از آن طرف برخی جوامع غیر دینی، مفاهیم ناب اسلام را اگر چه به عنوان یافته‌های علمی غرب، مبنای عمل قرار می‌دهند. این گفته به این معنی نیست که مسلمانان ناراحت باشند، چرا غیر مسلمانان، مستقیم یا غیر مستقیم

معاون آموزش، پژوهش و ارتباطات شورای عالی قرآن بیان دیگر مولا علی (ع)، را ناظر به وظایف امت اسلامی در ارتباط با آموزش قرآن به فرزندان دانست و اظهار کرد: در حکمت ۳۹۹ نهج البلاغه این طور آمده: «وَحَقُّ الْوَالِدِ عَلَى الْوَالِدِ أَنْ يُحَسِّنَ اسْمَهُ وَ يُحَسِّنَ آدَبَهُ، وَ يُعَلِّمَهُ الْقُرْآنَ؛ حق فرزند بر پدر آن است که نام نیکو بر فرزند نهد و خوب تربیتش کند و او را قرآن بیاموزد.» ممکن است برخی فکر کنند که آموزش قرآن، اهمیتی ندارد، چرا که اصل، عمل به قرآن است. باید بدانیم که قدم اول برای پیروی و عمل کردن به دستورات قرآن، یادگیری ظاهر و الفاظ آن است. البته بدیهی است که تعلیم قرآن مراتبی دارد و تنها شامل خواندن ظاهری نیست، بلکه تعلیم معانی، تفسیر، سبک زندگی قرآنی، فرهنگ قرآن و ... را هم در بر می‌گیرد. لذا مطلب این است که نباید ساحت بحث‌ها را با هم مخلوط کنیم. در این روایت، نقش خانواده به صورت اخص و نقش نظام آموزشی کشور به صورت اعم مشخص می‌شود.

میرزاجانی بیان کرد: سومین کلام زیبا و گهربار حضرت علی (ع) در موضوع اهمیت همشینی با قرآن، از خطبه ۱۷۶ نهج البلاغه است که فرموده‌اند: «وَمَا جَالَسَ هَذَا الْقُرْآنَ أَحَدٌ إِلَّا قَامَ عَنْهُ بِرِیَاضَةٍ أَوْ نِقْصَانٍ؛ زیاده فی هدی، أو نِقْصَانٍ مِنْ عَمَلٍ؛ هیچکس با قرآن همنشین نشد مگر این که زیادت یا نقصانی نصیب او ساخت؛ زیاد کردن در هدایت و کاستن از نابینایی». اعتقاد دارم کارکرد جلسات و محافل قرآن ما باید اینگونه باشد؛ یعنی هر کس که از جلسه قرآن خارج می‌شود باید با زمان ورودش به جلسه تفاوت پیدا کند و نوری از قرآن در وجودش نمایان شود. اگر این طور شد معلوم می‌شود که راه را درست طی کرده‌ایم.

وی در پایان گفت: امیدوارم جامعه علوی ما با تمسک به منویات و عمل به دستورات نجات‌بخش اصل قدیم و سراج منیر مولا امیرالمؤمنین (ع)، بتواند مسیر صلاح و سعادت را زیر بیرق قرآن و اهل بیت علیهم السلام، قرین توفیق ببیماید و به سر منزل مقصود برسد، ان شاء الله.

نشانه‌ها این است که حضرت علی (ع) قرآن را به جان پذیرفته بودند و این همان جمله‌ای است که نشان می‌دهد قرآن و علی (ع) از هم جدانمی‌شوند. بحر العلوم بالاترین مرتبه انس و حفظ با قرآن را حفظ قلبی قرآن دانست و اظهار کرد: خود حضرت در این خصوص می‌فرمایند: «قَرِوُوا الْقُرْآنَ وَ اسْتَظْهِرُوهُ، فَإِنَّ اللَّهَ تَعَالَى لَا يُعَذِّبُ قَلْبًا وَعَاءَ الْقُرْآنِ؛ قرآن را بخوانید و آن را حفظ کنید؛ زیرا خداوند متعال دلی را که ظرف قرآن است، عذاب نمی‌کند.» خود ایشان سر آمد این مسئله بودند تا مرتبه‌ای که فکر و خیال ما به آن نخواهد رسید. وی درباره وظایف جامعه قرآنی نسبت به تاسی از سیره و شخصیت حضرت علی (ع) در ارتباط با قرآن گفت: جامعه قرآنی اگر بخواهد به اهل بیت (ع) و امیرالمؤمنین (ع) تاسی کند، شاید به ذهن برسد که آن‌ها در

محمد مهدی بحر العلوم:

قرآن عین علی و علی (ع) چون قرآن است

تذکر بده؛ لذا موضوع دوم استشهادات و استنادات قرآنی ایشان است. از این باب در نهج البلاغه به وفور می‌بینیم که در خطبه‌ها و نامه‌ها اشاراتی شده است. حتی در ادعیه نیز از این موارد می‌بینیم؛ به عنوان مثال در دعای کمیل آیاتی از قرآن کریم را می‌بینیم که بعضاً عین الفاظ یا مفاهیم آیات قرآن آمده است. وی با اشاره به دیگر نشانه‌های ارتباط و وثیق قرآن با حضرت علی (ع) گفت: یکی دیگر از این نشانه‌ها که به نوعی مهم‌تر از موارد دیگر است، بحث عمل به دستورات قرآن و عنایت بخشیدن به این دستورات است. قضاوت با قرآن و براساس قرآن عمل کردن و همچنین بر اساس قرآن گفتار و سخن گفتن است. اگر کسی رفتار و گفتار حضرت علی (ع) را ببیند قطعاً متوجه می‌شود که برگرفته از قرآن و مؤید آن است. مهم‌ترین نشانه‌ها از سایر این

انس دائمی با قرآن بین اهل بیت (ع) و امیرالمؤمنین (ع) بوده است. تلاوت مکرر و خواندن قرآن و اینکه هیچگاه خودشان را از خواندن قرآن بی‌نیاز ندانستند از دیگر این نشانه‌هاست. بحر العلوم ادامه داد: روایات متعددی از این دست وجود دارد؛ لذا علی (ع) از برجسته‌ترین کسانی است که ابعاد قرآن و حقایق آن را در یافته و به عمق آن رسیده است. خود ایشان می‌فرمایند: «ایه‌ای بر پیامبر (ص) نازل نشد، مگر آنکه، آن را بر من خواند و املا فرمود و من آن را با خط خود نوشتم و نیز تفسیر و تاویل و ناسخ، منسوخ، محکم و مشابه هر آیه را به من آموخت. دست بر سینه من نهاد و من را دعا فرمود تا خداوند فهم و حفظ آن را به من مرحمت فرماید، از آن روز تا به حال هیچ آیه‌ای را فراموش نکرده‌ام. هیچ دانشی و شناختی که به من آموخته است و نوشته‌ام، از دست نداده‌ام». پس اولین نشانه ارتباط وثیق ایشان با قرآن تلاوت دائمی و حفظ قرآن است. مسئول دبر خانه ملی حفظ قرآن کریم اظهار کرد: نشانه دیگر، استنادات و استشهاداتی است که آن بزرگوار به آیات قرآن داشتند. البته در مورد باقی اهل بیت (ع) هم این موارد را می‌بینیم که خود این مسئله بسیار مهم است؛ لذا اگر ما هم بتوانیم در این زمینه قدمی برداریم، خیلی خوب است. قرآن می‌فرماید: «فَذَكِّرْ بِالْقُرْآنِ مَنْ يَخَافُ وَعِبِدْ» یعنی مردم را به آیات قرآن

استاد حفظ قرآن کریم با اشاره به اینکه قرآن عین علی (ع) و علی چون قرآن است، به ابعاد شخصیت قرآنی امیرالمؤمنین (ع) و وظایف جامعه قرآنی نسبت به بهره‌مندی از سیره ایشان پرداخت و گفت: جامعه قرآنی باید به اندازه توان، ظرفیت و نیت، در مسیر علی (ع) باشد. به گزارش «ندای قرآن»، محمد مهدی بحر العلوم، مدرس و حافظ کل قرآن کریم در گفت‌وگو با ایکننا، ضمن اشاره ابعاد شخصیت قرآنی حضرت امیرالمؤمنین علی (ع) گفت: اگر بخواهیم درباره شخصیت قرآنی مولا علی (ع) صحبت کنیم، قطعاً بیان و زبان‌ناقص از وصف است، اما حقیقت این است که همانطور که پیامبر اکرم (ص) فرمودند: بین اهل بیت (ع) و قرآن جدایی نیست و نخواهد بود. مسئول دبر خانه ملی حفظ قرآن کریم افزود: پیامبر خدا (ص) بارها جایگاه والای حضرت علی (ع) و برتری‌ها و فضیلت‌های آن حضرت را مورد تأکید قرار می‌دادند و می‌فرمودند: «عَلَيْهِ مَعَ الْقُرْآنِ وَالْقُرْآنُ مَعَ عَلِيٍّ، لَنْ يَفْتَرَقَا حَتَّى يَرِدَا عَلَيَّ الْحَوْضَ»، علی (ع) با قرآن و قرآن با علی (ع) است. این دو از هم جدانمی‌شوند تا اینکه در کنار حوض کوثر بر من وارد شوند؛ حضرت علی (ع)، عین قرآن و قرآن عین علی (ع) است. این مدرس قرآن با بیان اینکه ارتباط وثیق قرآن با حضرت علی (ع) در شخصیت و کلام ایشان متبلور است، تصریح کرد: از جمله برخی از این نشانه‌ها وجود

خبر قرآنی

کار گزاران مسجد برای

فعالیت‌های قرآنی توجیه شوند

یک قاری و داور بین‌المللی قرآن بر لزوم تبدیل مساجد به پایگاه قرآنی تأکید کرد و گفت: ضرورت دارد، در هیأت امانی مساجد از اساتید و قاریان قرآن کریم استفاده شود تا از این طریق موانع برگزاری جلسات قرآنی در مساجد رفع شود. به گزارش «ندای قرآن» «سیدجواد سادات‌فاطمی» در گفت و گو با شهبستان بر لزوم تبدیل مساجد به پایگاه قرآنی تأکید و اظهار کرد: با توجه به اینکه فضای مسجد معنوی و روحانی است، ورود کودکان و نوجوانان در مسجد برای فعالیت‌های قرآنی علاوه بر بهره‌مندی از فضای معنوی خانه خدا، بهترین مشوق برای وارد کردن نوجوانان و جوانان به وادی قرآن و تربیت حافظان قرآن است. این قاری بین‌المللی قرآن کریم بیان کرد: حضور کودکان و نوجوانان در جلسات قرآنی موسسات و منازل هر گز نمی‌تواند کار کردی را که مسجد در این زمینه دارد، داشته باشد، چرا که تعلیم و آموزش قرآن کریم یکی از وظایف مساجد است و امام جماعت ضمن آموزش قرآن کریم می‌تواند، حلقه‌های قرآنی تشکیل دهد و با برپایی کرسی‌های تلاوت و جلسات تفسیر روزانه قرآن کریم در مسجد به رواج فرهنگ قرآنی و تبدیل مساجد به پایگاه قرآنی در خانه‌های خدا کمک کند. وی افزود: مسجد تنها پایگاهی برای اقامه نماز نیست که پس از نماز درش به روی مومنین بسته شود، بلکه مساجد در همه ابعاد قرآنی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و مومنانه باید کار کرد داشته باشند. حضور پرشور نوجوانان و جوانان در برنامه‌های قرآنی مساجد می‌تواند عامل جذب آنها به دیگر برنامه‌های مسجد نیز شود. این داور مسابقات قرآن کریم به موانع رونق جلسات قرآنی در مساجد اشاره و تصریح کرد: در برخی از مساجد خادم، امام جماعت و هیأت‌امناد مورد برگزاری برنامه قرآنی در مسجد توجیه نشده‌اند و با نوجوانان و جوانان برخورد مناسبی ندارند و تمایل دارند که از ظرفیت مسجد در دیگر فعالیت‌ها استفاده شود و یا به دنبال درآمزی از فضای مسجد هستند و مانع برگزاری جلسات قرآنی در مسجد می‌شوند.

مسجد پایگاه کادر سازی برای تمدن نوین اسلامی است

پنل تخصصی اختتامیه دومین همایش ملی انقلاب اسلامی و افق تمدنی آینده بر گزار و در آن جایگاه مسجد در تمدن‌سازی و زمینه‌سازی برای ظهور حضرت مهدی(عج) بررسی شد. به گزارش خبرنگار گروه مسجد و کانون‌های مساجد خبرگزاری شهبستان، پنل تخصصی اختتامیه دومین همایش ملی انقلاب اسلامی و افق تمدنی آینده با همکاری ستاد هماهنگی کانون‌های مساجد کشور با موضوع وضعیت کنونی مسجد، دستاوردها، ظرفیت‌ها و راهکارها برای آینده برگزار شد. در این نشست، حجت الاسلام والمسلمین «کمال الدین خداداده» با اشاره به جایگاه مسجد در اسلام گفت: مسجد را انقلاب اسلامی اختراع نکرده است، اگر به جایگاه مسجد با تعریف قرآنی نگاه کنیم، می‌بینیم که مسجد از زمان خلقت آدم تاکنون بوده است. رییس ستاد هماهنگی کانون‌های فرهنگی هنری مساجد کشور با اشاره به جایگاه مسجد در نظام توحیدی بیان کرد: اگر در نظام توحیدی بهتر از مساجد جایگاهی برای انسان‌سازی و تربیت بود، حتما خدا آن را برای بشریت ارثه می‌کرد. هر چند هر سال‌ها در تشک‌ها، مجموعه‌ها و سازمان‌های مردم‌نهاد فعالیت داشته باشیم، دوباره به مسجد باز خواهیم گشت، چرا که مسجد ابر تشکیلاتی است که جامعه بشری برای انجام کارهای تربیتی و جمعی به آن نیاز دارد. وی افزود: مومنین در شبانه روز پنج نوبت نماز را در مسجد اقامه می‌کنند و در ساعت‌های مشخصی از مأذنه‌های آن آذان به گوش می‌رسد، از طرفی مساجد به صورت طبقه بندی شده فعالیت می‌کنند به گونه‌ای که ما دارای مساجد اربعه، مساجد محلی و بازار هستیم.

مسجد

بدون مسجد نمی‌توانیم تمدن بسازیم

قرآن «محمدحسین شاه‌آبادی» در گفت و گو با شهبستان بر لزوم تلاش برای تحقق نهضت بازگشت به مسجد تأکید و اظهار کرد: مقام معظم رهبری برای سیر تطور انقلاب اسلامی پنج مرحله انقلاب اسلامی، نظام اسلامی، دولت اسلامی، جامعه‌پردازی و تمدن

شاه‌آبادی با اشاره به نقش مسجد در دستیابی به تمدن نوین اسلامی، گفت: برخی از مساجد برای خودشان هویتی قائل نیستند و تلاشی برای رونق مساجد نمی‌کنند، اگر امام جماعت، امام محله شود بازگشت به مسجد رخ می‌دهد. به گزارش «ندای

مسئول میز نظریه اجتماعی فرهنگستان علوم اسلامی قم:

جانمایی محلی، در رونق مسجد اثر دارد

تصور مردم این است که جهان در حال تحول است و آینده رؤیایی پیش روی دنیاست اما معلوم نیست روحانیت و حکومت ایران به سمت کدام آینده خواهد رفت. مسئله آینده یکی از دغدغه‌های جدی مردم است؛ این آینده از طریق فیلم و سریال‌های هالیوودی تصویر می‌شود

مهم‌ترین ابزار غرب در عرصه رسانه، ابزار داشت: سینما یعنی روایت کردن قصه‌هایی از گذشته، حال و آینده، بر اساس آرمان مدرنیته. به فیلم مختار خیلی‌ها ایراد تاریخی می‌گرفتند اما برخی از تحلیل‌گران می‌گفتند این مختار جمهوری اسلامی است و چنین مختار باید درست رفتار کند و تصویر زیبایی از او ارائه شود.

■ کربلا؛ قصه مصوری که بستر ساز تبیین معارف اسلامی است

حجت الاسلام مهدی زاده به پیشینه استفاده از ابزار روایت در ترویج معارف اسلامی، اشاره کرد و گفت: ما از طریق امام حسین(ع) مردم را جذب دین می‌کنیم؛ آن هم از طریق روایت عاشورا، بعد که وارد دین شدند، سایر امور دینی را به آنها منتقل می‌کنیم. اما عجیب است که در سال‌های اخیر از این امر غفلت کردیم؛ مردم از طریق پرده خوانی یا تعزیه پیش می‌رفتند و در این صورت بود که منبرهای مفهومی ما جواب می‌داد.

وی تصریح کرد: روضه خوانی بعد از محدودیت‌هایی که در دوران پهلوی ایجاد شد، بیشتر باب شد، پیش از آن روایت کربلا با تعزیه خوانی و نمادهایی مانند علم و کتل اثر گذار بود. در حال حاضر ما تصویر درستی از عاشورا ارائه نمی‌کنیم به همین دلیل ایراد گرفته می‌شود که عاشورا فقط برای به گریه در آوردن مردم است، وقتی که به روضه خوانی بسنده کنیم، حرف چندانی برای گفتن نداریم و مداح دچار تکرار و بعضاً بافتن مطالب جدید می‌شود. مسئول میز نظریه اجتماعی فرهنگستان علوم اسلامی قم علت تأثیر گذاری عاشورا را ناشی از وجود ظرفیت تصویر سازی و قصه‌گویی در این واقعه دانست و گفت: همین محافل و مجالس اباعبدالله(ع) باعث شد که سه ماه قبل از پیروزی انقلاب، بازارها تعطیل شد و بازاری‌ها را حقوق کارکنان صنعت نفت را می‌پرداختند که آن‌ها سرکار نروند و از این طریق به رژیم شاه فشار بیاورند. حجت الاسلام مهدی زاده با اشاره به شخصیت اثر گذار و حضرت ابالفضل العباس(ع)، خاطر نشان کرد: وقتی مجامع روایی را بررسی می‌کنیم، می‌بینیم که سخن و روایت‌هایی که از جانب ایشان نقل شده باشد بسیار کم است اما تصویری که او از شخصیت خود در کربلا ساخت، موجب ماندگاری و اثر گذاری آن حضرت شد.

■ روایت؛ کلید گمشده تبلیغ اسلام

وی روایت را یکی از شاه‌بیت‌ها و کلیدهای گمشده در عرصه تبلیغ فرهنگ و معارف اسلامی دانست و گفت: رهبر معظم انقلاب در هیچ زمینه‌ای واژه جهاد را به کار نبردند مگر در عرصه تبیین، راه آن را هم خودش فرمود که روایت است؛ روایت با گفتمان فرق دارد. روایت و حکایت قصوی و یکی از ابزارهایی است که می‌تواند در عرصه تبلیغ دین گره‌گشایی کند. حجت الاسلام مهدی زاده به برخی از رویکردهای غلطی که در عرصه تبلیغ

با ما زندگی را ادامه دهند اما نمی‌دانند تصویر آینده ما چه شکلی است. زندگی با حجابی که ما به آنها توصیه می‌کنیم چطور است؟ خانمی را تصور کنید که مجبور است روزانه چند بار بین محل کار و زندگی‌اش و مهد فرزندش در گرما تردد کند، توان خرید خودروی شخصی ندارد، از موتورسیکلت هم که نمی‌تواند استفاده کند، از نگاه او در چنین شرایطی حرف از حجاب زدن غلط است. وی ضمن تشریح فضای زندگی‌های امروزی، گفت: امروزه همه آشنیز خانه‌ها این و غالباً تحت اشراف پذیرایی ساخته می‌شوند؛ بنابراین خانم خانه‌ای که می‌خواهد مقدمات پذیرایی از میهمانان نامحرم را فراهم کند، در مقابل دیدگان آن‌ها مجبور است کار کند، طبیعتاً در مواقعی لازم است آستین‌هایش را بالا بزند و راحت باشد؛ با وجود چنین معماری‌ای مردم تصویری از حجاب به عنوان پیش برنده زندگی ندارند و کم‌کم به این نتیجه می‌رسند که حجاب مانع و مزاحم است. حتی برای مصونیت خود نیز ترجیح می‌دهد آموزش دفاع شخصی ببیند. مسئول میز نظریه اجتماعی فرهنگستان علوم اسلامی قم، یادآور شد: زن دنبال تبرج است بعد شما می‌گویید برو داخل صدف حجاب؛ آزن قدیم نیاز به حضور در خیابان نداشت برای همین محاسن حجاب برایش قابل تصور بود. در تصویر جدید زندگی برخلاف گذشته اگر بخواهی حجاب داشته باشی باید سختی بکشی؛ بنابراین ما باید تصویری شورانگیز برای حجاب درست کنیم تا فرد حاضر باشد برای حفظ حجاب خود بجنگد.

■ ضرورت ترویج علوم انسانی اسلامی با حکایت قصوی

وی بیان داشت: کدام زبان است که می‌تواند کاری کند که مافقط حرف علمی و جافاده بزنییم و مردم حرف ما را فریاد بزنند؟! حکایت مفهومی یا حکایت قصوی؟! حکایت مفهومی همین چیزی است که ما در محافل علمی حوزه و دانشگاه داریم؛ این یکی از معروف‌ترین دعوای در علوم انسانی است که زبان این علوم باید قصوی باشد یا مفهومی؟! حجت الاسلام مهدی زاده تصریح کرد: برخی از کسانی که نگاه فرهنگی دارند، روی زبان روایت کار کردند؛ در حال حاضر زبان روایت نه تنها در موضوعات علوم انسانی و اسلامی بلکه در پزشکی و اقتصاد هم دنبال می‌شود. وی به تاریخچه پیدایش رسانه در آمریکا اشاره کرد و گفت: ادوارد برنیز شوهرزاده فروید، بعد جنگ جهانی دوم، ایده رسانه را ایجاد کرد که یکی از مهم‌ترین کارهایش روایت کردن است. تعریف معروف ژورنالیسم یعنی روایت کردن زندگی روزمره، به نحوی که این زندگی را بتواند در امتداد آرمان مدرنیته بازخوانی کند. مسئول میز نظریه اجتماعی فرهنگستان علوم اسلامی قم با توجه به صنعت سینما به عنوان

دین وجود دارد، اشاره کرد و اظهار داشت: اینکه با مردم با ادبیات مفهومی صحبت کنیم و بگوییم نباید از تعزیه و بیرق و کتل استفاده کرد، حرف خنده‌داری است. بزرگانی که توطئه مدرنیته را فهمیدند، خودشان رمان می‌نوشتند مانند شهید مطهری که داستان راستان را نوشت.

مسئول میز نظریه اجتماعی فرهنگستان علوم اسلامی قم، شکل‌گیری تمدن غرب را مرهون بهره‌برداری از ظرفیت قصه و روایت عنوان کرد و گفت: آن‌ها می‌دانستند که مثلاً اگر بخواهند معماری و شهرسازی تراز تمدنی خودشان را به جامعه تحمیل کنند با مقاومت و مخالفت مردم مواجه می‌شوند بنابراین در گام نخست رمان نویس‌ها نقشه‌های شهرهای عصر روشنگری را روایت کردند و زمینه پذیرش و استقبال از آن فراهم شد.

■ ضرورت رویاپردازی در علوم انسانی و حکمت عملی

وی تأکید کرد: فقدان رؤیاپردازی باب یافته‌های علوم انسانی، حکمت عملی و ارتباطش با جامعه را می‌بندد. تصویر خلق کردن، قدرتی دارد که هیچ چیز جاگزین آن نمی‌شود. مسئول میز نظریه اجتماعی فرهنگستان علوم اسلامی قم ضرورت ورود امامان محله در عرصه تصویر سازی و رویا سازی از آینده جمهوری اسلامی را مورد توجه قرار داد و گفت: شما با ورود به این عرصه مهم در عمل به مردم نشان می‌دهید که زندگی کردن در این فضا ارزش دارد؛ شما باید یک محله تراز را با استفاده از زبان کتابت، زبان خطابه و اقدامات خود خلق کنید. حجت الاسلام مهدی زاده درباره الزامات رویا سازی، اظهار کرد: غایت تمدن اسلامی را برای مردم به نحوی تصویر‌گری کنید که جزئیات زندگی در چنین فضایی را ببینید و حس کنند، نه اینکه به طور کلی بگوییم تمدن نوین اسلامی در راه است. وی تأکید کرد: در این تصویری که از آینده ترسیم می‌کنید باید به همین آدم‌هایی که در محله دارید، جا و نقش بدهید؛ مردم باید احساس کنند که خودشان این تصویر را خلق می‌کنند، نه اینکه جمهوری اسلامی دارد این تصویر را خلق می‌کند. لذتی که در تولید یک اثر و محصول هست در صرف پر خواداری از آن نیست. مسئول میز نظریه اجتماعی فرهنگستان علوم اسلامی قم با اشاره به موفقیت طرحی که کمیته امداد با مشارکت مرکز نیکو کاری پیشبرد، گفت: در این طرح مردم در حل مسائل مشارکت داده شدند، که مشکل آدم واقعی محله خودشان را حل کنند نه یک انسان مبهمی که تحت پوشش کمیته امداد است؛ در نتیجه هزینه‌هایی که مردم پای کار آوردند سه برابر بودهای شد که پیش از این، کمیته امداد برای این کار تخصیص می‌داد. حجت الاسلام مهدی زاده تصریح کرد: می‌توان رؤیاپردازی‌های بزرگی خلق کرد تا با محوریت مساجد، محله‌ها یک گام جلو بروند. شما فکر می‌کنید تمدن اسلامی چه شکلی است؟ وی افزود: ایده‌ای در قم پیاده شد که مسجد در مرکز محله و دور آن فضای سبز و بازار بود؛ در این حالت هم بازاری‌ها راضی‌اند از مسجد که مشتری برای آنها تأمین می‌کند و هم مردم راضی‌اند این را مقایسه کنید با حالتی که مسجد را جسیبده خانه‌ها بسازند و سر و صدای برنامه‌هایی که برگزار می‌شود مردم را اذیت کند. مسئول میز نظریه اجتماعی فرهنگستان علوم اسلامی قم، کالبد مسجد و جانمایی درست آن در محله را موضوع بسیار مهمی دانست که باید از سوی امامان محله مطالبه و مداخله‌گری شود و در این زمینه گفت: در حال حاضر طبق نقشه‌های شهرسازی مساجد را کنار خیابان‌های اصلی و میدان‌ها می‌سازند؛ اگر می‌خواهیم رابطه انسانی برقرار کنیم باید مسجد در دل محله باشد. مسجدی که کنار خیابان است مأمومین آن عبوری هستند و ارتباطی با امام ندارند. حجت الاسلام مهدی زاده بسیاری از مشکلات زندگی‌های امروزی را ناشی از سبک زندگی‌های تحمیلی و وارداتی دانست و گفت: شکل و شمایل زندگی ما را بر هم زدند و خبر نداریم. در گذشته محل زندگی، محل تحصیل، محل کار، مسجد همه به هم نزدیک بود و همه تردد‌های مردم پیاده صورت می‌گرفت و زندگی خرج چندانی نداشت اما الان شهرها طوری ساخته شده که مردم مجبورند مسافت‌های طولانی بروند و زمان هزینه زیادی صرف کنند. معماری شهرها طوری شده که شما نمی‌توانید در دل مردم باشید.

عبدالحسین کلانتری در اجلاس معاونان فرهنگی دانشگاه‌های کشور، گفت: دانشگاه‌ها نه تنها امید آفرین بلکه فراتر از آن افق آفرین هستند و راه برون رفت از مشکلات را به مردم و مسئولین نشان می‌دهند و در نتیجه فراتر از تبیین‌گری و امیدافزایی، افق آفرینی

دانشگاه فراتر از تبیین‌گری و روایت‌گری نقش افق آفرینی دارد

است. وی افزود: وقایع سال گذشته نشان داد که کار در حوزه فرهنگ بسیار دشوار و ظریف است. کسانی که قبل از این حوادث، به کار کرد و نقش برنامه‌های خرد می‌گرفتند، سال گذشته در زیر بار مسئولیت کمر خم کردند.

حجت‌الاسلام محمدحسین ملک‌زاده:

جایگاه آیات قرآن در نظرات اجتهادی مقام معظم رهبری بی‌نظیر است

اینکه ما می‌گوییم حضرت آقا فقیهی قرآنی است چون ایشان ما را به توجه حداکثری به قرآن دعوت می‌کنند و برای اینکه این مدعا را ثابت کنیم از چند روش می‌توانیم استفاده کنیم که یکی مراجعه به آثار ایشان است.

استاد درس خارج فقه و اصول حوزه علمیه با بیان اینکه صاحب معالم هم در بیان شرایط اجتهاد گفته است که هر چیزی که فقیه در اقامه ادله لازم دارد باید بداند، افزود: ایشان معتقد است که فقیه باید از قرآن هم مقداری را که به احکام مرتبط است بلد باشد که برخی به ۵۰۰ آیه اشاره دارند که البته صاحب معالم عددی تعیین نکرده است. امام خمینی (ره) هم فرموده است کسی که قوه استنباط دارد باید به مقدمات اجتهاد مسلط باشد و از جمله این مقدمات (اهم الالزام معرفه الكتاب والسنة) یعنی معرفت به کتاب و سنت است. امام هم منحصر به ۵۰۰ آیه نکرده‌اند و بر شان نزول آیات و کیفیت استنباط ائمه (ع) تأکید دارند. ملک‌زاده با بیان اینکه تصور عمومی این است که رجوع به ۵۰۰ آیه با عنوان آیات الاحکام برای فقیه کافی است، تصریح کرد: قرآن کریم ۶ هزار و ۱۳۶ آیه دارد و اگر ما مکرات آیات الاحکام را حذف کنیم کمی بیش از ۳۰۰ عدد خواهد شد و ۵۰۰ مورد هم نخواهد بود و در این صورت ۵ هزار و ۹۰۰ آیه محل

استاد درس خارج فقه و اصول حوزه علمیه با تأکید بر اینکه مقام معظم رهبری حقیقتاً فقیهی قرآنی هستند، گفت: ایشان هر نوع مبارزه و مقاومت علیه دشمنان برای اعتلای اسلام را مصداق جهاد می‌دانند، لذا جهاد فقط مقاومت مسلحانه نیست بلکه شعر گفتن، پول دادن، سخنرانی و تبیین در مسیر دفاع از حق و خدا از مصادیق جهاد است. به گزارش «ندای قرآن» به نقل از ایکن، حجت‌الاسلام والمسلمین محمدحسین ملک‌زاده:

استاد درس خارج فقه و اصول حوزه علمیه، ۲ بهمن ماه در نشست علمی «فقیه قرآنی؛ بررسی تأثیر مبانی قرآنی مقام معظم رهبری در استنباط احکام فقهی» که از سوی مدرسه الامام علی بن موسی الرضا (ع) در قم برگزار شد، گفت: قرآن حکیم به عنوان قانون اساسی و محور دین اسلام به عنوان منبعی مشترک برای همه فرق و مذاهب اسلامی و منبع اصلی برای اجتهاد است و انسان اگر بخواهد در هر عرصه‌ای دست به اجتهاد بزند باید از ظرفیت‌های قرآن بهره ببرد. وی افزود: روایتی آمده در کتاب شریف کافی که اعتبار سندی دارد و نیازی به بررسی سندی ندارد، امام صادق (ع) در تعریف فقیه فرمودند: فقیه کسی است که منبع و مصدر دیگری را به قرآن ترجیح ندهد. علی (ع) هم براساس روایتی درباره قضات فرمودند که وقتی به قضات رجوع شود قضاوت می‌کنند و یک قاضی ممکن است برخلاف قاضی دیگری حکم بدهد، حضرت در مورد این اختلاف استدلال فرمودند: آیا این اختلاف ناشی از آن است که خداوند دین ناقصی را فرستاده است یا دین تمامی را فرستاده است ولی پیامبر (ص) دین را ناقص فرستاده است لذا قضات مجبورند طبق نظر خود حکم کنند، خود حضرت با رد این مسئله تأکید فرمودند: **إِنَّ الْقُرْآنَ ظَاهِرٌ نَبِيٌّ وَ بَاطِنُهُ عَمِيقٌ لَا تَقْنَى عَجَابُهُ وَ لَا تَنْقُضِي عَزَائِبُهُ وَ لَا تَكْشِفُ الظُّلُمَاتُ إِلَّا بِهِ.**

■ **قرآن شناسی مهمترین مقدمه اجتهاد است**
ملک‌زاده تصریح کرد: علامه طباطبایی در ذیل این بحث در نهج البلاغه فرموده است که این روایت «ناصر علی کل نظر دینی یجب ان یتبئی الی القرآن» است، یعنی هر دیدگاه و نظر و نظریه و علمی، هر برساخت بشری اعم از حکومت و تمدن که بخواهیم آن را متصف به وصف اسلامی کنیم و به خدا اسناد بدهیم باید به قرآن برگردد. بنابراین مهمترین مبادی، مبانی و مقدمه اجتهاد، قرآن شناسی است و فقها باید قرآن شناس باشند و طبق نظر علامه حلی فقیه باید به آیات الاحکام مسلط باشند ولو اینکه حافظ قرآن نباشد.

رجوع فقیه نخواهد بود. علامه طباطبایی در المیزان، جلد ۵ صفحه ۲۹۸ و در ذیل آیه ۱۵ تا ۱۹ مانده بحث مفصلی کرده و آورده است که برخی آنقدر افراط کرده‌اند که گفته‌اند ظاهر قرآن کریم حجت نیست ولی فقه الرضا و جامع الاخبار و... را دارای حجیت می‌دانند و این در حالی است که اگر حدیث با نص قرآن، مخالف بود باید از حدیث دست برداریم.

■ **پیامد رعیت افراطی به حدیث**
استاد درس خارج حوزه علمیه افزود: علامه طباطبایی رغبت افراطی به سمت حدیث را عامل قطع ارتباط علوم اسلامی با قرآن می‌داند و تأکید دارد که اگر ما امر علوم اسلامی را با دقت ما محله کنیم طوری تنظیم شده است که اصلاً نیاز به قرآن ندارد و فقیه می‌تواند بدون رجوع به قرآن و قرائت آن و حتی مس قرآن، مجتهد شود. وی بایبان اینکه رهبری فرمودند علم و انس با قرآن باید در حوزه رایج شود و طلاب ما کل و یا بخشی از قرآن را حفظ کنند زیرا بسیاری از مباحث اسلامی و فقهی داریم

محمد تقی احمدی پرتو:

چاره‌ای جز نقد علوم انسانی غرب برای تولید علوم انسانی اسلامی نداریم

کلی و چهارم تطبیق قاعده کلی بر مصداق جدید، مدرس و پژوهشگر حوزه علمیه با بیان اینکه نظریه ایشان در اواخر عمر بیان شد، لذا بسط داده نشده است، گفت: به نظر بنده با این نظریه می‌توان وارد نقد و تولید برخی از نظریات علوم انسانی شد و در حل مسائل هم می‌توان کمابیش به حل مسئله بهر دازیم. وی بایبان اینکه علامه طباطبایی در مباحث علوم اجتماعی یا علوم اخلاقی آیات مرتبط موضوعی را مطرح کرده است، اظهار کرد: ایشان فرموده‌اند ما بر اساس این آیات می‌توانیم نظام تربیتی، اخلاقی و اجتماعی به دست آوریم البته ایشان هم چون درون قرآنی به بحث پرداخته است در چالش با علوم انسانی غرب یکسری مشکلاتی وجود دارد. شهید صدر، به بحث سنن تاریخی پرداخت؛ ایشان در حوالی انقلاب ما و در مواجهه با تفکر سیوسیالیسم در مورد تاریخ فراتر داشتند و غرب هم تعریف خود را داشت و در شرایطی که خیلی‌ها سوسیالیست و در غرب گرا شدند ایشان با تکیه بر گفتمان قرآنی سنن تاریخی به حل مسئله پرداختند.

مانند روان‌شناسی و سیاست و اقتصاد و... شود یا اینکه نوعی ایتناء و پی‌ریزی در تولید علوم انسانی داشته باشند همچنین سؤال دیگر در این بحث آن است که آیا تفاسیر موضوعی موجود می‌توانند به حل مسئله بپردازند؟ مثلاً در روان‌شناسی خود کشی و افسردگی جزء مسائل روز است و آیا تفاسیر موضوعی موجود می‌توانند نظریه‌ای در عرض نظریات رقیب ارائه دهند که به رفع افسردگی و حل مشکل تورم و... بپردازند؟ احمدی پرتو بایبان

پژوهشگر و مدرس حوزه علمیه، با بیان اینکه اولین گام برای تولید علوم انسانی اسلامی، نقد علوم غربی است، گفت: علامه مصباح یزدی هم وقتی وارد این بحث شده‌اند تأکید دارند که ما به دوروش می‌توانیم این کار بکنیم؛ اول اینکه از خود آن علوم نقیض بیاوریم و دوم اینکه بگوییم مبانی قرآنی ما مبانی علوم انسانی شما را نقض می‌کند. به گزارش «ندای قرآن» به نقل از ایکن، حجت‌الاسلام والمسلمین محمد تقی احمدی پرتو؛ پژوهشگر و استاد حوزه علمیه، ۲ بهمن ماه در نشست علمی «نقد تفاسیر موضوعی در استخراج علوم انسانی قرآن بنیان» با بیان اینکه در ۱۰۰ سال گذشته مسئله علوم انسانی اسلامی دغدغه بسیاری از روشنفکران بوده است و در راس آن فردی چون سیدجمال‌الدین اسدآبادی قرار دارد، گفت: ما همواره در برابر این پرسش که پاسخش شما در برابر هججه علوم انسانی غرب چیست در حالی که مدعی هستید که قرآن تبیان لکل شیء است نتوانسته‌ایم به صورت روشمند عمل کرده و پاسخ قانع‌کننده بدهیم لذا باید صدها

خبر قرآنی

حوزه و دانشگاه از پیش‌قراولان مسئولیت اجتماعی هستند

رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: دانشگاه و حوزه باید در متن جامعه و در تلاش برای حل این مشکلات باشند لذا از پیش‌قراولان حلقه‌های میانی و فعالیت در عرصه مسئولیت‌پذیری اجتماعی هستند. ما در راستای وحدت حوزه و دانشگاه تلاش‌هایی انجام داده‌ایم اما آنجایی که می‌تواند این وحدت حوزه و دانشگاه را عمق ببخشد، شناخت مسائل جامعه، اولویت‌بندی آن‌ها و تلاش برای حل آن‌ها است. به گزارش «ندای قرآن» به نقل از ایکن، محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی، در دهمین همایش ملی و دومین همایش بین‌المللی «ترویج اخلاق حرفه‌ای و مسئولیت‌پذیری اجتماعی» که در سالن اجلاس سران کشورهای اسلامی برگزار شد، گفت: مسئولیت‌پذیری اجتماعی، بخشی از باورهای دینی ماست و هر کسی در جامعه و با هر سلیقه‌ای باید در این زمینه ورود پیدا کند و آنگونه که باید و شاید اقدام کند. وی با بیان اینکه چنین همایشی کمک می‌کند که به شکل بهتر و جدیدتری به این مسائل نگاه کنیم، افزود: در یک صبح سرد زمستانی در زمانی که شهردار تهران بودم به منطقه ۱۲ رفتم و دیدم صاحب یک وانت پیکان، ماشین خود را روشن کرده بود و در همین حین، یک جوان را دیدم که به آگروز ماشین چسبیده بود تا گرم شود. وی را صدا کردم که توجهی نکرد، نزدیک شدم و گفتم من شهردار هستم، وی گفت آقای قالیباف، تورامی شناسم و تصور نکن به تو بی‌احترامی می‌کنم. ما از که گذشت اما کاری کنید بقیه به سرنوشت من گرفتار نشوند. گفت من تحصیل کرده هستم، و روزگار باعث شد به این وضعیت دچار شوم. ای کاش شما یکسال قبل سراغ من می‌آمدید نه الان. بنده هیچ وقت آن ماجرا را فراموش نمی‌کنم. وی افزود: وقتی انسانی در آسیب اجتماعی گرفتار می‌شود باید در مجموعه قوانین و مقررات هم مورد توجه قرار گیرد تا مشخص شود آیا در فلان آسیب، خانواده، جامعه و مسئولان و دولتمردان نقش داشته‌اند یا خیر و آیا سوء مدیریت‌ها منجر به این اتفاق نشده است؟ در این شرایط اگر متوجه شدیم اشتباهی از جانب ماسئولان صورت گرفته است باید نسبت به جبران آن اقدام کنیم. قالیباف ادامه داد: بنده با توجه به اینکه با لایه‌های زیرین آسیب‌های اجتماعی و مسئولیت اجتماعی آشنا بوده‌ام، می‌خواهم به چند نکته اشاره کنم. یکی از مشکلاتی که ما کمتر به آن توجه می‌کنیم، در زمینه حلقه‌های میانی یا همان افراد دغدغه‌مند جامعه است. مقام معظم رهبری در خرداد ۹۸ در نشست با دانشجویان در موضوع حلقه‌های میانی مطالبی را بیان کردند. این امر در جبهه منجر به موفقیت‌های بزرگی شد در حالی که ما آن موقع موضوعی به نام حلقه‌های میانی را فہم نمی‌کردیم. رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: نکته دیگر درباره وظایف دانشگاه و حوزه است. این دو می‌توانند مسائل کشور و جامعه را تشخیص دهند. آن‌ها هستند که فرق بین مشکل و مسئله را می‌دانند و قدرت حل مسئله در دانشگاه و حوزه است. دانشگاه و حوزه باید در متن جامعه و در تلاش برای حل این مشکلات باشند لذا از پیش‌قراولان حلقه‌های میانی و فعالیت در عرصه مسئولیت‌پذیری اجتماعی هستند. ما در راستای وحدت حوزه و دانشگاه تلاش‌هایی انجام داده‌ایم اما آنجایی که می‌تواند این وحدت حوزه و دانشگاه را عمق ببخشد، شناخت مسائل جامعه، اولویت‌بندی آن‌ها و تلاش برای حل آن‌ها است. وی تصریح کرد: بارها گفته‌ام کارمندی که در سازمانی استخدام می‌شود، با آسیب‌های اجتماعی و افراد دارای معلول ذهنی سرو کار دارد و یک عمر اینکار را انجام می‌دهد بعد از چند سال دچار افسردگی شده و ممکن است انگیزه‌های تغییر کند و در رفتار وی اثر بگذارد. ما باید برای چنین افرادی چاره‌اندیشی کنیم. یکبار منزل مادر دو شهید فتم، وی گفت: من نذر کرده‌ام هر هفته دو روز به آسایشگاه‌ها بروم و از بچه‌های خودم پرستاری کنم چون افرادی که در این آسایشگاه‌ها هستند، بیش از هر کسی نیاز به محبت دارند. بنابراین باید بدانیم که چنین جاهایی با یک سیستم اداری تفاوت دارند.

خبر قرآنی

بیان روش حکومتی و ولایت اسلام در یک آیه قرآن

استاد تفسیر قرآن ضمن تبیین معنای آیه «أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ» تصریح کرد: این آیه از جامع‌ترین آیاتی است که روش حکومتی و ولایت اسلام را بیان می‌کند. به گزارش «ندای قرآن»، جلسه تفسیر قرآن حجت‌الاسلام والمسلمین هادی عباسی خراسانی؛ استاد حوزه علمیه، با محوریت آیات سوره نساء در حوزه علمیه قم برگزار شد که گزیده آن را در ادامه می‌خوانید: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِن تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا» ترجمه: ای اهل ایمان! از خدا اطاعت کنید و انیز از پیامبر و صاحبان امر خودتان [که امامان از اهل بیت‌اند و چون پیامبر دارای مقام عصمت می‌باشند] اطاعت کنید. و اگر درباره چیزی [از احکام و امور مادی و معنوی و حکومت و جانشینی پس از پیامبر] نزاع داشتید، آن را [برای فیصله یافتنش] اگر به خدا و روز قیامت ایمان دارید، به خدا و پیامبر [از جاع دهید؛ این [از جاع دادن] برای شما بهتر و از نظر عقابت نیکوتر است. همانطور که گفتیم] خطاب «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا» در آیه، خطاب تبلیغی است، نه خطاب تخصصی. اگر خطاب تبلیغی باشد معنایش این است که امر الهی صادر شده است، مومنین و مومنات آن را امتثال کردند و حق مطلب را هم ادا کردند ولی خطاب آیه دیگران را هم شامل می‌شود.

اگر خطاب، خطاب تخصصی باشد معنایش این است که خاص مومنین و مومنات است. طبق مبنای فقهی که ما انتخاب کردیم در هر لحظه‌ای که اوامر الهی صادر شود تمام مکلفین عالم مأمور به انجام آن فعل هستند و به عنوان مثال وقتی ماه مبارک رمضان می‌آید اگر کفار اطاعتی نداشته باشند باید عقاب شوند و کفار ه دهند و ثبوت کفار برای آنها هم هست. مطلب دیگر اینکه کلمه «اطاعت» در آیه نسبت به خدا و رسول تکرار شده است. برخی گفتند این تکرار از جهت تاکید است ولی ما می‌گوییم اطاعت دو نوع است؛ اطاعت حضرت حق اطاعتی است که در تشریح است، در صدور اوامر است و منشأ اوامر است و به عبارت دیگر اطاعت باری تعالی یک اطاعت حقیقیه در صدور همه اوامر است و این اوامر اعم از طلب ترکی و طلب ایجاد است. اطاعت رسول دو صورت دارد؛ یک اطاعت تشریحی است که پیامبر (ص) اوامر الهی را بیان می‌کند و ما باید از آن اطاعت کنیم. نکته مهم این است که اطاعت دوم رسول، اطاعت حکومتی و اطاعت ولایتی است یعنی شما رسول را به عنوان ولی، به عنوان حاکم، به عنوان کسی که منصوب از جانب حضرت حق است اطاعت کنید. اینکه این دو اطاعت با هم تفاوت دارد علتش همین است

که اطاعت حضرت حق در تشریح است، اطاعت حضرت رسول (ص) اطاعت حاکمیتی است. به همین دلیل است که وقتی به اولوالامر می‌رسد اطاعت تکرار نمی‌شود و معلوم می‌شود جایگاه اولوالامر در تداوم حضرت رسول (ص) است. مصداق این اولوالامر کیست؟ برخی گفتند مصداقش علما است، برخی گفتند امرای برخی گفتند نجیبان یک ملت است، برخی گفتند صاحب‌نظران و اندیشمندان هستند، برخی نیز گفتند خلفا هستند. عرض من این است که اولوالامر تخصصیاً نه علما هستند، نه امرای نه خلفا، بلکه اولوالامر مقام اهل بیت عصمت است. همان عصمتی که در نبی شرط است در اولوالامر هم شرط است. البته در اولوالامر به عنوان جانشینان ایشان، مقام ولایت فقیه هم نهفته است. ولی فقیه و ولایت فقیه جایگاه علمی‌اش در اصول عقاید است نه اینکه در فروع و احکام باشد. به عبارت بهتر ولی فقیه نائب اولوالامر است چون نائب است همان دلیل جعل اولوالامر دلیل بر جعل ولایت فقیه است. اگر طبق این نظر پیش برویم هیچ یک از کسانی که معتقد به اسلام و حکومت اسلامی هستند متکرر ولایت فقیه نیستند، بله، در اطلاق و غیر اطلاق، اینکه ولایت در امور حسبیه است یا غیر حسبیه علما اختلاف دارند و هر کس نظر خاص خودش را دارد.

آیت‌الله محمدهادی یوسفی غروی؛ استاد تاریخ اسلام حوزه علمیه، در نشست علمی «ظرفیت‌های احادیث شیعیه برای پژوهش‌های تاریخی» که از سوی مرکز پژوهش‌های تاریخ اسلام حوزه علمیه برگزار شد در مورد اینکه آیا ماسیره‌نگار در بین علما داشته‌ایم،

فقها به تاریخ کم لطفی می‌کنند

گفت: مرحوم علامه مجلسی تلاش کرده است تا در برخی آثار از جمله در بیان تاریخ پیامبر و ائمه (ع) سیره‌نگار باشد. البته نمی‌توان او را به عنوان متخصص سیره‌نگاری دانست به خصوص با تحولاتی که در مطالعات سیره‌نگاری از دوره ایشان تا امروز پیش

عثمان یوسفی:

هدف از تقریب مذاهب، یکی کردن مذاهب نیست

یک جریان معرفتی و فقهی داریم، یک جریان تقریب تعایشی که همزیستی مسالمت‌آمیز بین پیروان فرق را دنبال می‌کند، یک جریان همگرا هم داریم و نهایتاً جریان تقریبی وحدت سیاسی که بحث اتحاد و وحدت از آن برداشت می‌شود

زمان را امت معرفی می‌کند؛ برای اینکه اثبات کند این نظام هر می قدرت چه در حوزه سیاسی و چه اقتصادی و اجتماعی یک نظام غلطی است. بنابراین خداوند جامعه انسانی را در پرتو ایمان یکدست و یکنواخت در زیر چتر امت می‌بیند.

■ **تامل در معنای «تقریب»**

اینها مفاهیمی هستند که ابتدائاً باید آنها را مرور کردیم. مفهوم دیگر مفهوم تقریب است. از مفهوم تقریب برداشت‌های مختلفی می‌شود. تقریب نزدیک شدن است ولی چه نوع نزدیک‌شدنی؟ آیا مقصود این است که محتوای مذاهب به هم نزدیک شوند یا پیروان مذاهب به هم نزدیک شوند؟ اگر نزدیک مذاهب مورد نظر باشد، خود مذاهب به اندازه کافی نزدیک به هم هستند چون سرچشمه همه فرق اسلامی قرآن و احادیث

آمده است؛ گرایش‌ات مرحوم مجلسی در نوشته‌ها و گزینش‌های تفاوت دارد و به انگیزه‌ها هم اشاره فرموده است که فلان نقل را بیاورم یا نیاورم. در لابه‌لای مجموعه اخباری که در تاریخ و فهرست خود آورده است قابل توجه است.

در بحث جریان‌های تقریبی چند جریان داریم. یک جریان معرفتی و فقهی داریم، یک جریان تقریب تعایشی که همزیستی مسالمت‌آمیز بین پیروان فرق را دنبال می‌کند، یک جریان همگرا هم داریم و نهایتاً جریان تقریبی وحدت سیاسی که بحث اتحاد و وحدت از آن برداشت می‌شود. اینها مفاهیم کلیدی است که می‌تواند در معرفی اندیشمندان و شخصیت‌ها به ما کمک کند.

■ **اهمیت دوره معاصر در تاریخ تقریب اسلامی**

ما در تاریخ دو اصطلاح داریم؛ یکی تاریخ کلاسیک و دیگری تاریخ معاصر. ملاک برخی برای تعیین تاریخ معاصر ۱۰۰ سال اخیر است و ملاک برخی ۲۰۰ سال اخیر است. یک تغییر دیگری که به کار برده می‌شود تاریخ کنونی یا تاریخ جدید است. ما در کار خودمان شخصیت‌های تقریبی در ۲۰۰ سال اخیر را مورد شناسایی قرار دادیم و این امر به علت تغییرات و تحولاتی است که در این دوره زمانی شکل گرفته است از جمله بروز اندیشه‌های جدید سیاسی که نشان می‌دهد تحولاتی در عالم اسلام در حال شکل‌گیری بوده است و دنیای آن روز دنیای در حال تغییری بوده است. پس مبنای ما به خاطر تحولاتی است که در دنیای آن روز اتفاق افتاد. البته از ابتدای اسلام بحث تقریب مطرح بود و خود پیامبر (ص) اولین منادی وحدت و تقریب بوده است چه به معنای وحدت دینی و چه وحدت اجتماعی. در طول این سالیان پیشوایان مذاهب اسلامی در این زمینه تلاش کردند. به نظر بنده در دوره‌های کلاسیک نظام سلطه سرزمین‌های اسلامی در مقابل علم و اخلاق و مکارم اخلاقی علما تمکین کردند و با خط مشی علمای راستین اسلام حرکت کردند گرچه فراز و فرودهای زیادی وجود دارد اما جنبه ایجاد این مسئله بیشتر است. این مسئله به دلیل نوع نگرش و رویکردی است که علما به خرج دادند و ادب اختلافی که در مقام نظر به نبود و در عمل علما این ادب اختلاف را رعایت می‌کردند و با هم مراد علم داشتند و درب هیچ مدرسه‌ای به روی پیروان مذاهب دیگر بسته نمی‌شد. به نظر من چند حادثه تاریخی هم روی این تحکیم وحدت و ایجاد روحیه تقریبی تاثیر گذار بود؛ یکی رویارویی با غرب و جنگ‌های صلیبی بود و دیگری حمله مغول که به ما آموخت کمتر به مسائل اختلافی روی بیاوریم و مسائل اختلافی محدود به عرصه علمی باشد و به اجتماع رسوخ پیدا نکند.

آیت‌الله هادی مهدی تهرانی:

نیازمند استغفار عمومی برای نزول برکات هستیم

بیان شده است که نوح ۳۰۰ سال قوش را دعوت کرد ولی اینها نه تنها اعتنائی کردند بلکه طوری به او کتک می‌زدند که بیهوش می‌شد و از گوشش خون می‌آمد و طوری که تصور می‌کردند او مرده است. بنابراین شکایت نوح بعد از شروع بعثتش بوده است که این ۳۰۰ سال در چند آیه کوتاه بیان شده است. در روایت داریم که ۳ فرشته از آسمان هفتم آمدند و گفتند ما از تقاضای داریم و آن اینکه ای‌مامکن است به قومت نفرین نکنی، ایشان پذیرفت و ۳۰۰ سال دیگر هم دعوت کرد و باز این ماجرا تکرار شد و ۳ ملک از آسمان ششم آمدند و ۳۰۰ سال دیگر هم

و نوح هم به قوش گفت من برای شما انذار دهنده آشکار هستم (قَالَ يَا قَوْمِ إِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ) و خدا را بندگی کنید و از او برترسید (أَنْ أَعْبُدُوا اللَّهَ وَأَتَّقُوهُ وَأَطِيعُوهُ). قبلاً گفته شد که ان اعبود الله و اتقوه؛ اعبود ناظر به عقیده و اتقوه ناظر به عمل است و خداوند در صورت عبادت و تقوا گناهان شما را می‌بخشد و عذاب شمارا تا مهلت دیگری به تاخیر می‌افند و البته وقتی اجل فرا برسد هرگز تاخیر نخواهد داشت اگر مردم بدانند. (يَعْرِفُ لِكُلِّ مَن ذُنُوبِكُمْ وَيُوخِّرُ كَمِإِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ إِنَّ أَجَلَ اللَّهِ إِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ ۗ لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ). وقتی دعوت او ثمری نداشت، نوح به خدا شکایت کرد که خدایا

من شب و روز قوش خود را به سوی تو دعوت کردم ولی اینها دعوت مرا نپذیرفتند و از آن فراری هستند. (قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لِيَلَا وَنَهَارًا ۗ ۵٪ فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَائِي إِلَّا فِرَارًا ۗ ۶٪ وَإِنِّي كَلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِنُفْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوا أُصْغَاهُمْ فِي أَذَانِهِمْ وَاسْتَشْشَوْا بَيْنَهُمْ وَاصْرَوْا وَأَسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا) گفته شد قبلاً که قرآن کریم در ذکر داستان انبیا مانند قیلیم‌نامه عمل می‌کند و نه یک رمان و داستان نوح در حالی که در سن ۵۰ سالگی بود مبعوث به رسالت قوش شد و مردم را به خدا دعوت کرد. در روایت

استاد درس خارج حوزه علمیه با بیان اینکه یکی از بهترین راه‌ها برای اینکه ما از مواهب مادی بهره‌مند شویم استغفار عمومی است، گفت: تعبیر «استغفروا» در سوره نوح و هود به کار رفته است؛ ما حوزویان و روحانیات باید مردم را به استغفار عمومی دعوت کنیم تا همه از غفلت‌هایی که داریم بر گردیم و خودمان هم پیشگام باشیم. به گزارش «ندای قرآن» به نقل از ایکنای آیت‌الله مهدی هادی تهرانی؛ استاد درس خارج حوزه علمیه، ۲ بهمن ماه در ادامه سلسله جلسات تفسیر قرآن خود به ادامه تفسیر سوره مبارک نوح تا آیه ۱۲ پرداخت.

■ **متن سخنان وی به شرح زیر است:**

در ایام ماه مبارک رجب قرار داریم؛ این ماه، ماه آمادگی برای مبارک رمضان است؛ این ماه منسوب به علی بن ابیطالب (ع) و ماه ولایت است کما اینکه شعبان منسوب به ماه پیامبر (ص) و رمضان منسوب به ماه خداوند است و امیدواریم به برکت مولید این ماه خداوند مشکلات امت اسلامی را مرتفع فرماید. در ابتدای سوره نوح فرمود که ما او را به سوی قوش فرستادیم تا آنان را از عذابی که در انتظارشان است بیم دهد: (إِنَّا أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ أَنْ أَنْذِرْ قَوْمَكَ مِن قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۙ) (۱٪)

کارشناس فضای مجازی و سواد رسانه‌ها با بیان اینکه وابستگی و اعتیاد جامعه ما به فضای مجازی جای نگرانی دارد، گفت: امروزه تقریباً هر ایرانی به صورت متوسط ۷ ساعت در شبکه‌های اجتماعی مجازی مشغول کنشگری است و این مسئله بر روی خانواده‌ها اثر گذار است.

محمد تقی اسلامی بیان کرد:

وابستگی و اعتیاد جامعه ما به فضای مجازی جای نگرانی دارد

محمد مهدی فتوره چپه گزارش ایکننا، محمد مهدی فتوره چی؛ کارشناس فضای مجازی و سواد رسانه، ۳ بهمن ماه در نشست علمی «فلسفه فناوریانه تربیت مجازی در اندیشه اسلامی» که از سوی مجمع عالی حکمت اسلامی برگزار شد با بیان اینکه فضای مجازی باعث

پروژه اخلاق جهانی؛ ابزاری برای تسلط بر دیگران

بنده وقتی از این ادبیات وارد تعامل با آنان شدم، احساس کردم تا حدودی پذیرفتند و به تأمل افتادند بنابراین باید ذهنیت بشر امروزی را به خوبی درک کنیم چون اگر ما بخواهیم از در فقه و لزوم رعایت حریم شرعی صرف وارد شویم، آن را نخواهند پذیرفت

عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، گفت: پروژه اخلاق جهانی قصد دارد ابزاری در دست قدرت‌های مسلط جهانی بر فشار با سایرین باشد و نظم نوین اخلاقی را بر مردم جهان دیکته کند؛ این هشدار بزرگی است که یک کشور پیشرفته اقتصادی و صنعتی حق امر و نهی اخلاقی به دیگران داشته باشد. به گزارش «ندای قرآن» به نقل از ایکننا، حجت‌الاسلام والمسلمین محمد تقی اسلامی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی، اول بهمن ماه در نشست علمی «تهدید اخلاقی خانواده» که از سوی پژوهشکده زن و خانواده حوزه علمیه خواران برگزار شد، با بیان اینکه دغدغه خانواده مختص به ما نیست و همه دنیا با این مقوله درگیر هستند، گفت: محققانی پیش آمده و گفتند ما با تحقیقات کاربردی می‌توانیم تهدیدات را به فرصت تبدیل کنیم و حکومت‌ها با وجود جهانی شدن می‌توانند به طرقی از جمله سانسور و ... جلوی آن را بگیرند.

اسلامی با بیان اینکه فرض کنید جهانی شدن محقق شده است که البته برخی آن را قبول ندارند، اظهار کرد: قرار گرفتن فرهنگ‌های متعارض و متنوع در کنار همدیگر خودش به خودی خود تهدید کننده است به خصوص تهدید کننده خانواده، وی با بیان اینکه مبدع پروژه اخلاق جهانی، هانس کونگ است که کشیش هم بوده است، اظهار کرد: او آموزه‌های خشن در کتاب مقدس را که مبنای کلیسای کاتولیک بود، زیر سؤال برد که منجر به طرد او از کلیسا و خلع لباس شد. ایشان اعلامیه و بیانیه داد که ما ارزش‌های مشترک همه ادیان و عقل مشترک بشر می‌توانیم بر یکسری اصول اخلاقی تأکید و اخلاق منطقه‌ای و خاص را بر این اساس بازتعریف کنیم. عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی با بیان اینکه او احترام به حیات و پرهیز از خشونت، همبستگی و نظام عادلانه به خصوص در اقتصاد، تساهل و تسامح و زندگی صادقانه و شفاف را مورد تأکید قرار داد، گفت: بحث برابری و مشارکت طلبی زنان و مردان در کنار یکدیگر هم از دیگر موارد مورد تأکید او بود که با چالش‌های زیادی مواجه شد. او معتقد است که بر سر این موارد می‌توان توافق کرد ولی تجربه بشر نشان می‌دهد بر سر تک تک این موارد اختلافات لاینحلی وجود دارد.

■ **امکان نسخه واحد اخلاقی برای جهان نیست**
وی اضافه کرد: برخی گفته‌اند این ایده از ذهن ایده‌آل‌گرا تراوش شده است زیرا به راحتی نمی‌توان برای همه فرهنگ‌های بشری نسخه بنویسیم لذا نوعی بدبینی برای

پروژه اخلاق جهانی شکل گرفت زیرا ما نمی‌توانیم از شهروندی جهانی سخن بگوییم در حالی که سیاست‌های جهانی از سوی سیاستمداران نوشته می‌شود؛ البته برخی تأکید دارند که می‌توان شهروندی جهانی ایجاد کرد ولی از آن سو خودشان شهروندی سیاسی را مقدم بر شهروندی اخلاقی تعریف می‌کنند و خود این هم از موارد و عوامل بدبینی است. استاد دانشگاه باقر العلوم (ع) با طرح این سؤال که چرا خانواده‌ها باید به میدان بیایند در حالی که هنوز در سطح جوامع هم توافقی وجود ندارد، اظهار کرد: ضمن اینکه مگر خانواده‌ها تا چه سنی می‌توانند بر روی فرزندانشان تأثیر گذاری اخلاقی داشته باشند که شما بر نقش آنان تأکید می‌کنید. غیر از این، خانواده حریم خصوصی افراد است و خانواده‌ها عمدتاً درگیر نیازهای اولیه زندگی خود و چالش بقا و بخور و نمیر هستند.

■ **پروژه اخلاق جهانی؛ ابزاری برای تسلط بر دیگران**
وی با بیان اینکه مشکل مهم تر هم همانگی میان

مدارس و خانواده‌ها است، افزود: ایجاد این هماهنگی خودش از مقولات مهم است، ضمن اینکه پروژه اخلاق جهانی قصد دارد ابزاری در دست قدرت‌های مسلط جهانی بر فشار با سایرین باشد و نظم نوین اخلاقی را بر مردم جهان دیکته کند و این هشدار بزرگی است که یک کشور پیشرفته اقتصادی و صنعتی حق امر و نهی اخلاقی به دیگران داشته باشد.

اسلامی بیان کرد: تعداد قابل توجهی از نویسندگان که بنده ۱۵ نفر از فهرست کرده‌ام، معتقدند اخلاق جهانی به عنوان یک هنجار و توصیه نباید نگاه کرد بلکه باید به عنوان یک حقیقتی نگاه کرد که در حال رخ دادن است و دیر یا زود رخ خواهد داد لذا خانواده‌ها باید آگاهی لازم را داشته باشند تا بتوانند کار کرد خود را در این شرایط حفظ کنند که به این خانواده‌ها، کار کردی گفته می‌شود؛ البته یکسری خانواده‌هایی هم وجود دارند که بین آنان خشونت و غفلت نسبت به فرزندان و همسران، کودکان کار، تجاوز و تعدی نسبت به یکدیگر وجود دارد که نمی‌تواند آینده را

عبدالمجید مبلغی:

فقه شیعه بزرگ‌ترین نظام الهیاتی در جهان است

است. مبلغی با بیان اینکه روش‌شناسی مدرسی حاکم بر فقه شیعه میل به مخفی شدن و نادیده ماندن داشته است و ما به این دلیل در فراغ در کی تفصیلی از سرحدات این نوع روش‌مندی هستیم، اظهار کرد: ما خود آگاهی روش‌شناسی را نسبت به فقه تا حدی از دست داده و دچار کوررنگی در تشخیص سرشت روش‌شناختی حاکم بر فقه خود شده‌ایم. وی با بیان اینکه لایه سوم مدعای بنده این است که ادبیات مؤثری در توضیح این روش‌شناسی مدرسی حاکم بر فقه نداریم، تصریح کرد: یعنی این بحث نه تنها میل به اختفا دارد ما هم سراغ کشف آن نرفته‌ایم و به زبان دیگر بر خلاف غربیان مشق شب خود را نوشته‌ایم. غربیان کاری که در دو سه قرن اخیر کرده‌اند این است که به سنت خود که از جنس کلام است، به انتقاد پرداخته و پرسش‌های اساسی را مطرح کرده‌اند. عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی به طرح تعدادی پرسش در این عرصه پرداخت و اضافه کرد: مطالعات روش‌شناسی به رغم سودمندی دچار نارسایی مزمن است زیرا بذل توجه آن بیش از آن که متوجه سرحدات کلی منطق حاکم بر فقه باشد، مستغرق در درون فقه شده و سعی کرده است که مطالعات روش‌شناختی را از منظر درون‌نگر مورد بحث قرار دهد. مبلغی اظهار کرد: این نگاه به بیرون همراه با درک سرحدات تاریخی حاکم بر کلیات فقه نبوده است

برای خود ترسیم کند. عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم و فرهنگ اسلامی با بیان اینکه راپورت در یکی از آثارش به نام «خانواده‌ها، فرزندان و مطالبه اخلاق جهانی» معتقد است که ۵ نوع مواجهه در لفافه یک پارادوکس کلی وجود دارد، اضافه کرد: اگر خانواده‌ها بخواهند ارزش‌های جهانی را به فرزندان بیاموزند، ممکن است ارزش‌های محلی دچار چالش شود و اگر بخواهند به ارزش‌های منطقه‌ای و ملی خود پایبند باشند، در چندینه مطالبات نسل‌های تازه‌قرار خواهند گرفت زیرا این نسل جدید مطالبه جدی برای پذیرش ارزش‌های جهانی دارد.

وی افزود: مثلاً در دوره‌ای توجه به حقوق زنان نامطلوب بود ولی امروز جزء ضروریات است و زنان از حاشیه بیرون آمده‌اند و برای خود حقوقی قائل هستند و ما باید بتوانیم بین این دو دسته ارزش‌های جهانی و خانوادگی و محلی تطابق ایجاد کنیم، بر خلاف روشی که بین این دو تقابل در نظر می‌گیرد که ناممکن است.

■ **توجه به سلامت جسمی و روانی و کم توجهی به سلامت روحی**

وی با بیان اینکه مثلث سلامت سازمان جهانی بر روی سلامت جسم، روان و اجتماعی رفته است، افزود: اگر اینها نگاه دینی داشتند، محور سوم را سلامت روحی بیان می‌کردند ولی بیان نشده است البته کسانی که نگاه دینی دارند، سلامت معنوی را در ذیل سلامت اجتماعی طرح می‌کنند؛ ما حتی اگر این مثلث را به رسمیت بشناسیم، باید توضیح دهیم که نپرداختن به این مثلث چه پیامدهای منفی دارد. وی افزود: بنده در دانشگاه شیکاگو و در جمع برخی از شیعیان سخنرانی داشتم و از بنده پرسیدند که چرا در بین خانواده‌های شیعه اینقدر سختگیری نسبت به رعایت حریم مجرم و نامحرم وجود دارد و اجازه نمی‌دهند ماباد خنران مثلاً فوتبال بازی کنیم با اینکه در بازی ذهنیت ما عدم گل خوردن است نه نگاه تلذذ جنسی. بنده تأملی کردم و از در سلامت معنوی و روانی وارد این مقوله شدم و گفتم: آیا انسان ارتباط با خدا را لازم دارد یا خیر؟ اگر لازم دارد این نوع روابط آزاد باعث می‌شود خدا در زندگی انسان کنشگر شود در حالی که انسان به ارتباط با خدا و سلامت روحی و معنوی نیازمند است.

این پژوهشگر اخلاق اسلامی افزود: بنده وقتی از این ادبیات وارد تعامل با آنان شدم، احساس کردم تا حدودی پذیرفتند و به تأمل افتادند بنابراین باید ذهنیت بشر امروزی را به خوبی درک کنیم چون اگر ما بخواهیم از در فقه و لزوم رعایت حریم شرعی صرف وارد شویم، آن را نخواهند پذیرفت.

مدرسی‌ن‌داریم و نوعی نظم ریاضی در این منطق مدرسی ملحوظ است. اگر به فلسفه یونان باستان بنگریم به شدت متاثر از تأملات فیثاغورثی است که بر این فهم مبتنی است که شما هنگام مواجهه با یک حوزه شناخت نیازی به شناخت خود ندارید و فقط باید آن حوزه را بشناسید زیرا مواجهه شما با حوزه شناخت به صورت مسئله است. وی افزود: آگاهی در دسترس است ولی نیازی نداریم که برای فهم یک مسئله خود را بفهمیم که البته این حرف دقیقی نیست و ما در دانش ریاضی هم نیازمند سیستم‌ذهنی خود و درک خود هستیم. این پژوهشگر با بیان اینکه پرسش مهمی که باید به آن پرداخت، این است که چرا تلاش‌های صورت گرفته سودمند واقع نشده است، اظهار کرد: چون منطق فهم لازم برای روش‌شناختی فقه وجود نداشته است. تلاش‌های ما در حوزه روش‌شناسی قادر به تشخیص زمین مطالعه در فقه نبوده لذا بازده آن هم کم است. وی افزود: عقلانیت مدرسی و منطق روش‌شناختی حاکم بر فقه فقط در فقه شیعه هم نیست و در فقه اهل سنت و مسیحیت و یهودیت هم دیده می‌شود ولی هیچ کجا به اندازه فقه شیعه موفق به توسعه کامیابانه آن نبوده است. به معنایی الهیاتی برآمده از فقه شیعه بزرگ‌ترین نظام الهیاتی است که در جهان بروز و ظهور یافته است.

خبر قرآنی

مسئولیت‌پذیری اخلاقی انسان حد و مرزی ندارد

مدیر کل تشریفات دفتر رهبر معظم انقلاب گفت: مسئولیت‌پذیری اخلاقی انسان حد و مرزی ندارد و هیچ شخصی در این عالم عذری ندارد که بگوید من دارای مسئولیت نیستم. اساساً خلقت انسان برای این است که مسئولیت وی هم مشخص باشد. انسان اختیار هم دارد و نمی‌تواند در وضعیت بینابین باشد بلکه یا باید حامی مظلوم یا خائن به مظلوم باشد. به گزارش «ندای قرآن»، دهمین همایش ملی و دومین همایش بین‌المللی «ترویج اخلاق حرفه‌ای و مسئولیت‌پذیری اجتماعی» و رونمایی از نشان مسئولیت‌پذیری اجتماعی دانشگاه تهران و دانشگاه علوم پزشکی تهران، در سالن اجلاس سران کشورهای اسلامی برگزار شد. حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمظاهر حسینی، مدیر کل تشریفات دفتر رهبر معظم انقلاب، در این همایش گفت: روزی امام جواد (ع) در کنار پدرشان ایستاده بودند، که امام رضا (ع) فرمود فرزندم، اگر خواستی از جایی رد شوی و چند مسیر داشت، از جایی برو که نیازمندان بیشتری داشته باشند چرا که این به معنای فضیلت انسانی است. همچنین شخصی برای یکی از باران پیامبر اسلام (ص) یعنی ابوذر، نامه نوشت و گفت مطالب زیادی از پیامبر (ص) یادگرفتی لذا تقاضا دارم نکاتی از آن مطالب برای من مکتوب کنی. حضرت ابوذر، زیر آن نامه فرمودند مطالب زیادی از پیامبر (ص) یادگرفتم اما سرجمع این مطالب این است که به بهترین دوست خیانت نکن. نامه که به دست آن شخص رسید، تعجب کرد که مگر انسان به بهترین دوست خودش خیانت می‌کند؟ دوباره به حضرت ابوذر نامه نوشت، ابوذر که ناراحتی آن شخص را متوجه شد متوجه شد که وی مطلب را نگرفته است لذا زیر آن نامه نوشت بهترین دوست تو، نفس توست و هر وقت گناه می‌کنی به بهترین دوست خیانت کرده‌ای. وی بیان کرد: اگر کسی عقل داشته باشد راه خطا و درست را به خوبی تشخیص می‌دهد و به آنچه در دست تشخیص داده عمل می‌کند. اخلاق پیامبر (ص) اخلاق بزرگی است چون نهایت معرفت و دقت بر عمل به آن وجود دارد. انسان در جامعه با مشکلات فراوانی مواجه است لذا برای رفع این مشکلات، راهکارهایی سیاسی، علمی و عقلی وجود دارد. در زمینه سیاسی، هربرت مارکوزه و کارل پوپر از جمله کسانی هستند که نظر داده‌اند. مارکوزه می‌گوید هر مشکلی در جامعه پیش آمد، باید با شدت با آن برخورد کرد اما پوپر چون عقل گراست می‌گوید با مذاکره و گفت‌وگو کرد چون اگر با شدت برخورد کنیم، هزینه روی دستمان می‌گذارد. وی افزود: یک نظر دینی هم وجود دارد و آن اینکه ابتدا اصلاح و هدایت کنیم و در واقع هر کاری باید برای رفع مشکل انجام دهیم مگر اینکه راهی غیر از برخورد اساسی با آن مشکل وجود نداشته باشد. ادیان الهی آمدند برای اینکه به انسان بفهمانند که ای انسان، شما دو مسیر پیش رو دارید که می‌توانید هم به مقامی بلند مرتبه و هم مقام اسفل الساقین برسید. برخی از مکاتب به خاطر اینکه انسان‌ها را به طرف خود بکشاند یا دائماً ماهیت انسانی را تأیید یا دائماً تکذیب می‌کنند اما ادیان الهی با واقعیت‌انسان سر و کار دارند و معتقدند انسان می‌تواند خوب یا بد باشد اما مسئله مهم این است که انسان بهترین قول را انتخاب کند. حجت‌الاسلام حسینی تأکید کرد: به همین جهت همه ما مسئول هستیم و مسئولیت‌پذیری اخلاقی انسان حد و مرزی ندارد. هیچ شخصی در این عالم عذری ندارد که بگوید من دارای مسئولیت نیستم. اساساً خلقت انسان برای این است که مسئولیت وی هم مشخص باشد. البته انسان اختیار هم دارد و نمی‌تواند در وضعیت بینابین باشد بلکه یا باید حامی مظلوم یا خائن به مظلوم باشد. اگر کسی درست انتخاب کند تبدیل به با ارزش‌ترین موجود می‌شود و اگر راه درست را انتخاب نکند به فرموده قرآن می‌تواند از حیوان هم پست‌تر باشد. همه اینها هم برای ساختن انسان آمده‌اند و اگر امکان اصلاح وجود نداشت حتماً قیام می‌کردند.

صاحب امتیاز:
مدیر مسئول:
سر دبیر:
گرافیک و صفحه آرایی:

موسسه انتشار نشریه عصر ایرانیان
 سیده نسرين عبادی
 امیرمهدی نعمتی
 مهدی صالحی طاهری

آدرس دفتر نشریه: تهران، خیابان ستارخان، بین توحید و باقرخان، نبش کوچه شهید اکبریان آذر، پلاک ۵۷، طبقه دوم غربی
تلفن دفتر نشریه: ۶۶۹۲۳۳۴۸-۶۶۹۲۳۹۲۸ **نمابر:** ۰۲۲-۶۶۴۳۱۰۲۲
لینوگرافی، چاپ و صحافی: گل آذین ۰۶-۶۶۷۹۱۳۴۵

حسین شرف‌الدین: فرهنگ مدرنیته نقش مهمی در فروپاشی اخلاقی خانواده دارد

عضو هیئت علمی مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره) گفت: فرهنگ مدرن نقش مهمی در فروپاشی بنیادهای اخلاقی داشته و نهادهای اخلاق محوری مانند خانواده تضعیف شده‌اند که اینک غلبه سکولاریسم و عقلانیت ابزاری و نسبت‌گرایی اخلاقی هم پیامدهای خود را ایجاد کرده است. حسین شرف‌الدین؛ عضو هیئت علمی مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره) و استاد حوزه و دانشگاه اول بهمن ماه در نشست علمی «تهدید اخلاقی خانواده» با بیان اینکه به تعبیر جامعه‌شناسان، خانواده بنیادین‌ترین واحد اجتماعی و اولین کانونی است که افراد برای زندگی در اجتماع بزرگ تربیت می‌شوند، گفت: همیشه بشر خانواده داشته است؛ زندگی خانوادگی زمینه‌شکوفایی و رویش را در افراد ایجاد می‌کند که دگرخواهی به جای خودخواهی و مسئولیت‌پذیری، تعاملات عاطفی و ارزشی، جمع‌گرایی به جای فردگرایی، فداکاری، ایثار و از خودگذشتگی و ... از مصادیق آن است. وی با بیان اینکه خانواده، تقدم ارزشی و ترتیبی بر سایر نهادها و واحدها دارد، افزود: سرانجام دین به خانواده هم ریشه در اقتضانات ساختی و کارکردی دارد زیرا افراد در جمع صمیمی خانواده فرصت‌هایی برای استتلا و وجودی پیدا می‌کنند که در محیط‌های بزرگتر امکان آن چندان فراهم نیست لذا شاید بتوان گفت بارزترین ویژگی نهاد خانواده، اخلاقی بودن تعاملات و اصالت به زیست اخلاقی اعضا است و مهمترین آسیب خانواده هم از همین ناحیه است. عضو هیئت علمی مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره) با بیان اینکه خانواده

در سایه تعامل با نهادهایی چون رسانه و اقتصاد و ... در دنیای مدرن امکان حیات دارد، گفت: بحث ما ماهیت آسیب‌شناسانه دارد لذا باید مبتنی بر عقلانیت ارزشی باشد و عقلانیت ارزشی هم همواره نیازمند معیار و ملاک است لذا سؤال اصلی ما این است که معیار مطلوبیت برای یک خانواده ایرانی چیست؟ و اگر بر چسب آسیب بر خانواده‌ای بخورد یعنی از یکسری معیارها دور شده است. شرف‌الدین با اشاره به تحولات جامعه ایران در دوره اخیر، اضافه کرد: ما جامعه کهن، چندفرهنگی و در حال توسعه و انقلاب کرده در دوران غلبه سکولاریسم داریم و طالب زیست مؤمنانه در سطوح مختلف هستیم؛ جامعه‌ای به شدت پویا و فعال داریم و از کنترل ما هم خارج است؛ ارتباطات میان فرهنگی ما با جهان گسترده است و تعاملات بین‌المللی وسیعی هم داریم. جامعه ما در عین اینکه قصد دارد متناسب با زمان و مکان حرکت کند می‌خواهد به آرمان‌های خود هم پایبند باشد. وی با تأکید بر اینکه جامعه ما هنوز به نظم سیاسی و اجتماعی دینی متکاملی نرسیده بود که در معرض فرهنگ‌ها و سبک زندگی مختلف قرار گرفت، افزود: لذا خانواده بیش از سایر نهادها در مسیر تغییرات قرار گرفت و این مسیر هم روز به روز در حال فاصله گرفتن از دین است. شرف‌الدین با اشاره به چالش میان افراد درون خانواده و اعضا با بیرون از خانواده، افزود: اخلاق، عام‌ترین نظام نتایج بشر است ولی ما فقط از این ناحیه در آسیب‌نیتیم و سایر خرده نتایج‌ها می‌مانند قوانین و عرف نظام فقهی و ... هم دستخوش تغییرات شده‌اند

استاد دانشگاه ادیان و مذاهب: نگاه گلخانه‌ای به امر اخلاقی تهدیدی برای خانواده است

مطلوب ما هماهنگی ندارد ولی گاهی نگاه ما پسینی است یعنی کار کردها و مسئولیت‌های اخلاقی برای خانواده وجود دارد و خانواده امروزی این کارکرد انجام نمی‌دهد. وی با طرح این پرسش که چرا خانواده نقش اخلاقی خود را ایفا نمی‌کند، افزود: دیدگاه‌های زیادی از سوی افرادی چون پارسون و میکال، گلدنیک و شلسکی، تافلر و ... در این زمینه بیان شده است؛ اولین مانع در جامعه ما، آنومی است که در ایران در مورد تعریف و کارکرد خانواده ایجاد شده است؛ درست است که خانواده مهمترین و اولین نهاد اجتماعی است ولی خانواده، مفهومی سیال و بر ساخت متفاوتی دارد که پذیرش آن مورد اختلاف است. وی افزود: الان اگر از ما بپرسند که تعریف شما از خانواده چیست؟ تعریف واحدی ارائه نمی‌دهیم مثلا کسی ممکن است سرپرستی یک خواهر بزرگتر از خواهر و برادران کوچکتر را مصداق خانواده بداند ولی فرد دیگری فقط زوجیت را عامل مهم در تعریف خانواده بداند یا گرفتن فرزند از بهزیستی مدل جدیدی از خانواده را تعریف می‌کند. صادق نیا افزود: صورت‌هایی هم مانند ازدواج سفید و همباشی و ... هم وجود دارد که ما با آن موافق نیستیم یا صورت‌هایی که باید در مورد آن تصمیم گرفت مثلا زیست جدایی فرزندان از والدین و حتی خود والدین. نوعی بی‌نظمی در اینجا وجود دارد که کار انتظار از خانواده را در تعلیم امر اخلاقی و دعوت به زیست اخلاقی سخت می‌کند. وقتی والدینی از همه زندگی می‌کنند طبیعتاً نمی‌توانند فرزندان اخلاقی تربیت کنند، یا در گذشته عمه و عمو و دایی ابراهای کنترل بودند ولی الان چشمان کنترل کننده کمتر شده است.

حجت‌الاسلام مهرباب صادق نیا با بیان اینکه امر اخلاقی فقط منحصر به درون خانواده نیست گفت: افراد گاهی بیرون از محیط خانواده مانند اداره و سربازخانه و دانشگاه ممکن است فاقد امنیت اخلاقی مانند درون خانواده باشند لذا خانواده‌ها می‌ترسند فرزندانشان را به چنین محیط‌هایی بفرستند از این رو نباید نگاه گلخانه‌ای به امر اخلاقی داشته باشیم. به گزارش ایکننا، حجت‌الاسلام والمسلمین مهرباب صادق نیا؛ استاد دانشگاه ادیان و مذاهب، اول بهمن ماه در نشست علمی «تهدید اخلاقی خانواده» با بیان اینکه دغدغه خانواده، فقط دغدغه ایران نیست، گفت: در همه جهان چنین دغدغه‌های وجود دارد و البته شاید انگیزه‌ها مختلف باشد و ما چرا هم به این بر می‌گردد که خانواده به عنوان مهمترین نهاد نقش زیادی در جامعه‌پذیری افراد و هماهنگ کردن فرزندان با محیط خانه دارد. وی افزود: در حقیقت خانواده معیاری برای سنجش سلامت جامعه است و مانند تب‌سنج عمل می‌کند لذا مراقبت از خانواده خیلی مهم است و حتی فیلم‌های هالیوودی مانند «فرار از زندان» هم بر روی خانواده و نقش مادر تأکید دارند. صادق نیا با بیان اینکه ما تأخیر در آسیب‌شناسی خانواده را پذیرفته‌ایم که امروز در مورد خانواده مقاومت بحث می‌کنیم، افزود: معتقدم باید به کار کرد تعریف خانواده پیردازیم قبل از آنکه بخواهیم درباره مؤلفه‌های خانواده مقاوم سخن بگوییم. استاد دانشگاه ادیان و مذاهب با اشاره به چند عامل آسیب و چالش برای خانواده، اظهار کرد: گاهی آسیب‌شناسی ما پیشینی است یعنی ما یک تصوراتی در مورد خانواده داریم و می‌بینیم خانواده کنونی با آن

سیدمحمد مقیمی: مسئولیت‌پذیری اجتماعی جزئی لاینفک از وظایف دانشگاه است

رئیس دانشگاه تهران گفت: در زمینه مسئولیت‌پذیری اجتماعی، اعتقاد داریم که این امر، جزئی لاینفک از وظایف دانشگاه است و در این راستا ستاد مسئولیت اجتماعی تهران با عنوان «مخفف سمات» تشکیل دادیم که هدف اصلی این مجموعه، آن است که در زمینه‌های شناختی، عاطفی و عملی، نسبت به اجرای صحیح مسئولیت‌پذیری اجتماعی اقدام کند. دهمین همایش ملی و دومین همایش بین‌المللی «ترویج اخلاق حرفه‌ای و مسئولیت‌پذیری اجتماعی» و رونمایی از نشان مسئولیت‌پذیری اجتماعی دانشگاه تهران و دانشگاه علوم پزشکی تهران، در سالن اجلاس سران کشورهای اسلامی بر گزار شد. سیدمحمد مقیمی، رئیس دانشگاه تهران، در این همایش سخنرانی کرد و گفت: امیدواریم با برگزاری چنین همایشی بتوانیم اقدامات ارزنده‌ای در راستای مسئولیت‌پذیری اجتماعی انجام دهیم. مسئولیت‌پذیری اجتماعی، امروزه به عنوان عنصری مهم در ادبیات علمی و زندگی مردمان در همه جوامع، جایگاه ویژه‌ای پیدا کرده و صاحب‌نظران، آن را جزئی لاینفک از زندگی بشری می‌دانند. امروزه مسئولیت‌پذیری اجتماعی، اقدامی لوکس و تشریفاتی نیست بلکه یک الزام اجتماعی است هر چند که به عنوان یک قانون و قرارداد تلقی نمی‌شود اما واقعیتی است که باید مد نظر ما باشد. از سوی دیگر باید تأکید کنیم که اگر امروزه ملتی می‌خواهد سرآمد باشد باید در این زمینه، سرآمدی خود را به اثبات برساند. وی ادامه داد: مسلم است که وقتی از مسئولیت اجتماعی صحبت می‌کنیم سه بُعد اساسی را باید در نظر داشته باشیم که ابعاد اصلی آن هستند. این ابعاد شامل

بُعد شناختی، عاطفی و عملکردی هستند. منظور از بُعد شناختی مسئولیت اجتماعی، این است که باید سازوکارها، اقدامات و رویه‌هایی که در این عرصه وجود دارند را به خوبی بشناسیم. در بعد عاطفی، نگرش افراد عامل به مسئولیت‌پذیری اجتماعی اهمیت دارد و آن‌ها باید تلقی مثبتی از این امر داشته باشند. در بعد عملی نیز باید شاهد اجرایی شدن مسئولیت‌پذیری اجتماعی باشیم. مقیمی بیان کرد: دانشگاه تهران در دوره جدید مدیریتی خود شعاری با عنوان جهاد علمی برای تحقق دانشگاه کارآفرین راویکرد مسئولیت‌پذیری اجتماعی انتخاب کرد که فرصت نیست ایجاد آن را روشن کنیم اما در زمینه مسئولیت‌پذیری اجتماعی، اعتقاد داریم که این امر، جزئی لاینفک از وظایف دانشگاه است و در این راستا، ستاد مسئولیت اجتماعی تهران با عنوان مخفف سمات را تشکیل دادیم که هدف اصلی این مجموعه آن است که در زمینه‌های شناختی، عاطفی و عملی، نسبت به اجرای صحیح مسئولیت‌پذیری اجتماعی اقدام کند. وی تصریح کرد: امروزه مسئولیت اجتماعی در دنیا، فارغ از فرهنگ‌ها، مذاهب و قومیت‌های مختلف جایگاه ویژه‌ای دارد و قطعاً در آموزه‌های دینی ما هم از اهمیت بالایی دارد و می‌توانیم ساعت‌ها درباره احادیث، روایات و آیات قرآن درباره وظایف انسان نسبت به هموعان صحبت کنیم. علی‌رغم اهمیتی که این مسئله در قرآن و دین ما دارد اما نباید مسئولیت اجتماعی را به عنوان یک دکترین مخرب در جامعه مطرح کنیم چرا که گاهی رفتارهایی ریاکارانه توسط برخی افراد یا نهادها انجام می‌شود.

محمد جواد باغبانی: خداشناسی تئزیه‌ی و تشبیه‌ی از مشترکات کتب آسمانی است

آیه ۸۰ این بحث مطرح است یعنی ما می‌توانیم از طریق اسماء الحسنی خدا را بخوانیم. نام خاص خداوند هم الله است که مستجمع تمام صفات و اسماء الهی است. باغبانی با بیان اینکه مراد ما از اسماء مجموعه اسماء و صفات است، ادامه داد: همانطور که در فرهنگ اسلامی نام الله، اسم مخصوص خداست ولی معادل‌هایی مانند اله هم دارد در فضای یهودیت هم این فضا را داریم یعنی نام مخصوص خدا، «یهوه» است ولی خداوند ۹۹ نام معادل دیگر هم دارد مانند ادونای، لوهین و ...؛ یهودیان به خاطر احترام و تقدسی که برای یهوه قائل هستند این واژه را تلفظ نمی‌کنند بلکه آن را می‌نویسند. استاد حوزه ادامه داد: در یهودیت این واژه در ۳ صورت فقط می‌تواند استعمال شود؛ شرط انسانی دارد و فقط کاهنان اعظم می‌توانند آن را تلفظ کنند؛ شرط مکانی دارد یعنی فقط در معبد هیکل سلیمان این واژه قابل تلفظ است و شرط زمانی دارد فقط در یوم کبیور یعنی روز دهم ماه اول سال نو یهودی می‌توانند تلفظ کنند و اگر این ۳ شرط جمع شود کاهن اعظم در هیکل سلیمان طوری می‌تواند آن را تلفظ کند که به گوش مخاطبانش نرسد. وی افزود: چون در سال ۷۰ میلادی برای دومین بار ویرانی قدس اتفاق افتاده است و هیکل سلیمانی وجود ندارد یکی از شرایط ۳گانه تلفظ این واژه منتفی است لذا از سال ۷۰ میلادی تا کنون این واژه تلفظ نشده است. در فرهنگ مسیحیت، خداوند نام خاص ندارد و فقط واژه عام دارد که در متن یونانی، هوسیسوس است اما واژه‌های عام مانند «پا» به کار رفته است.

استاد مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره) با بیان اینکه از بحث صفات خدا دو موضوع زائیده می‌شود: خداشناسی تئزیه‌ی و تشبیه‌ی، گفت: خداشناسی تئزیه‌ی این است که خداوند از آن چه مشرکان او را وصف می‌کنند منزه است و در خداشناسی تشبیه‌ی، خداوند انسان وار فرض می‌شود و این موضوع در همه کتب آسمانی مورد توجه قرار دارد. به گزارش ایکننا، حجت‌الاسلام والمسلمین محمد جواد باغبانی؛ استاد مؤسسه آموزشی پژوهشی امام خمینی (ره)، شامگاه ۳ بهمن ماه در نشست علمی «مقایسه معارف قرآن کریم و کتاب مقدس» که از سوی انجمن ادیان و مذاهب حوزه علمیه قم برگزار شد با بیان اینکه مسائل مرتبط با قرآن را به دو دسته معارف قرآن و علوم قرآنی تقسیم‌بندی می‌کنند، گفت: علوم قرآنی به مباحث بیرونی قرآن و معارف هم به محتوای قرآن می‌پردازد؛ علوم قرآنی به نحوی مقدمه برای فهم معارف قرآن است. در علوم قرآنی به موضوعاتی مانند چگونگی و تعریف وحی، تاریخ نزول قرآن کریم و جمع قرآن، سیر تاریخی پیدایش قرآن و قرائات، محکم و متشابه و ناسخ و منسوخ اعجاز و حتی تحریف قرآن پرداخته می‌شود. وی با بیان اینکه اولین معرفتی که به زندگی انسان معنا می‌دهد شناخت خدا و توحید به عنوان آموزه مشترک میان قرآن و سایر کتب آسمانی از جمله عهدین است، اظهار کرد: برای شناخت خدا دو گام قابل تعریف است؛ اول، شناخت خدا از طریق نام خدا و گام دوم شناخت خدا از طریق صفات خداوند؛ قرآن فرموده است: «الله: اسماء الحسنی»؛ در سوره اعراف

حجت‌الاسلام پورمحمدی: حوزه علمیه قم پایگاه قدرتمند تمدن ایرانی، اسلامی و شیعی است

رئیس مرکز اسناد انقلاب اسلامی گفت: با تشکیل حوزه علمیه قم، پایگاه قدرتمندی برای ارتقای جایگاه تمدن ایرانی، اسلامی و شیعی شکل می‌گیرد و کسانی که می‌خواهند تاریخ ایران را بررسی کنند بدون بررسی تاریخ یکصد ساله حوزه علمیه نمی‌توانند در کار خود موفق باشند. دومین همایش «بزرگداشت روز تاریخ نگاری انقلاب اسلامی» در مرکز همایش‌های بین‌المللی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران برگزار شد. حجت‌الاسلام والمسلمین مصطفی پورمحمدی؛ رئیس مرکز اسناد انقلاب اسلامی، در این همایش سخنرانی کرد که گزیده آن را در ادامه می‌خوانیم؛ در آستانه شب شهادت امام هادی (ع) هستیم؛ امام بزرگوار که عقلانیت شیعی را به کمال رساندند. در واقع امام هادی (ع) باز یارت جامعه کبیره، مدرسه امام‌شناسی را به بلوغ رساندند. ایشان یک دانشگاه بزرگ مدیریتی، علمی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی را برای ما فراهم کردند. وقتی از تاریخ حرف می‌زنیم، هم گذشته تاریخ و عبرت‌های آن و هم آنچه در حال گذر است برای ما اهمیت دارند. نمی‌توان از تاریخ سخن گفت و سخنی از غزه به میان نیارد که دردی جانکاه برای انسانیت و نشانه دالت و شقاوت بی‌حد، کشتار کودکان و بی‌گناهان و ذبح‌شرفات و کرامت‌است. از سوی دیگر شاهد ایمان، استواری، صلابت، پایداری، ایثار و شهادت در میان اهالی غزه هستیم. ما باید تاریخ غزه را بدانیم چون غزه دیروز هم بسیار مهم و تعیین کننده است. داستان فلسطین، داستان سلطه حرامیان بر فرهنگ، سیاست، اقتصاد و سرنوشت انسان معاصر است.

در ناک‌ترین سرنوشت بشر مدرن را در فلسطین مشاهده می‌کنیم. این حادثه در اوج تمدن و مدرنیته رخ داد. این شرایط ایجاب می‌کند تاریخ نگاران و تحلیلگران به خوبی این مسائل را روایت و گزارش کنند و اقداماتی که در تاریخ به شکل وارونه گزارش شده است را تشریح کنند. بسیاری از جنایاتی که امروزه توسط برخی حکومت‌ها انجام می‌شود به نام دفاع از آزادی، انسانیت، امنیت، رفاه و بر خورداری انسان هاست. جا دارد در هر محفل و گزارش، به این نکاتی که قله‌ها و نقطه‌های عطف تاریخ هستند اهتمام بیشتری داشته باشیم. به امام بزرگوار هم درود می‌فرستیم که از روز اول، روی این موضوع مهم دست گذاشت و تا لحظه آخر حیات شریف خود، داستان فلسطین را از ذهنش پاک نکردند. ذره‌ای تردید نکنیم که اگر امام (ره) و حساسیت ایشان و فهم صحیح تاریخ از جانب ایشان نبود، امروز بشریت، مظالمی که بر مردم فلسطین رفته است را به دست فراموشی سپرده بود. امیدواریم خداوند این مظلومیت را از سر فلسطینیان دور و شر صهیونیست‌ها را از منطقه کوتاه و دشمنان اسلام و انسانیت خوار و ذلیل کند. امروزه قوی‌ترین مجموعه‌های اطلاعاتی در آمریکا، اروپا، اسرائیل و کانادا بر روی موضوع ایران و انقلاب اسلامی کار می‌کنند و اهداف پلیدی نسبت به ما دارند. این مسئله‌ای است که باید از سوی موسسات تحقیقاتی مورد توجه قرار گیرد. نکته دیگری که بنده می‌خواهم اشاراتی به آن داشته باشیم یکصد سالگی حوزه علمیه قم است. ما بناداشته داریم در مورد حوادث تاریخی حوزه علمیه، فعالیت‌های علمی مؤثری انجام دهیم.

آیت‌الله فاضل لنکرانی: ظرفیت پژوهشی قرآن تمام‌نشدنی است

اسلامی و عنایاتی که خدای تبارک و تعالی به برکت این انقلاب به حوزه‌های علمیه فرمود، حوزه‌ها متوجه شدند که دین چه سرمایه علمی وسیعی است که اصلاً بدیل ندارد، یعنی دایره دین آنچنان گسترده است که شامل همه امور فردی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی، اخلاقی و ... می‌شود و به یک معنا، جامع دنیا و آخرت انسان است. آیت‌الله فاضل لنکرانی با اشاره به این مطلب که امروز منبع اصلی دین ما قرآن است و این تعبیر هم در روایات خاصه و هم در کتب عامه با مقدار کمی اختلاف وجود دارد، اظهار کرد: این سرمایه عظیم از نظر علمی ظرفیت پژوهش را تا روز قیامت دارد و به هیچ وجه تمام‌شدنی نیست، هیچ وقت نمی‌توان در مورد علم گفت همه حرف‌ها زده شده است، چون با بررسی دقیق مشاهده می‌کنیم همین فقهی که به عنوان میراثی از بزرگان برای ما باقی مانده شاید بشود گفت یک بیستم آن و شاید کمتر برای ما مطرح شده است. این استاد درس خارج حوزه با اشاره به این سخن عمیق و دقیق امام که در کتاب البیع می‌فرماید «الاسلام هو الحکومه و الاحکام مطلوبات بالعرض» بیان کرد: تا کسی به صدر و ذیل دین احاطه نسبتاً قابل قبولی نداشته باشد نمی‌تواند این مسئله را بفهمد؛ امام می‌فرماید دین برای حکومت آمده است و این پیام و حرف امام متأسفانه بعد از ۴۰ و چندسال که از انقلاب گذشته، اصلاً مطرح نشده است. آیت‌الله فاضل لنکرانی ادامه داد: این نظریه امام خمینی (ره) که بسیار مسئله مهمی است جای پژوهش فراوان دارد، بنده هنوز ندیده‌ام یک کتاب راجع به این جمله نوشته شده باشد.

عضو جامعه مدرسین حوزه علمیه قم با اشاره به این مطلب که امروز منبع اصلی دین ما قرآن است و این تعبیر هم در روایات خاصه و هم در کتب عامه با مقدار کمی اختلاف وجود دارد، اظهار کرد: این سرمایه عظیم از نظر علمی ظرفیت پژوهش را تا روز قیامت دارد و به هیچ وجه تمام‌شدنی نیست، هیچ وقت نمی‌تواند این مسئله را بفهمد؛ امام می‌فرماید دین برای حکومت آمده است و این پیام و حرف امام متأسفانه بعد از ۴۰ و چندسال که از انقلاب گذشته، اصلاً مطرح نشده است. آیت‌الله فاضل لنکرانی ادامه داد: این نظریه امام خمینی (ره) که بسیار مسئله مهمی است جای پژوهش فراوان دارد، بنده هنوز ندیده‌ام یک کتاب راجع به این جمله نوشته شده باشد.